

بهای اشتراك

مذاكرات مجلس شورای ملی سالبانه ۳۰۰ ریال

آگهی ها ۶۰۰ د

مذاكرات مجلس و آگهی ها ۸۰۰ د

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال سیزدهم

شنبه ۲۹ تیر ماه ۱۳۳۶

شماره ۳۶۴۴

شماره مسلسل ۱۱۰

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۱۰

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز پنجشنبه

بیستم تیر ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب :

- (۱) تصویب صورت مجلس جلسات ۱۸ و ۱۶ تیرماه
 - (۲) تقدیم يك فقره سؤال و يك فقره شكایت به وسیله آقایان پردلی و مشار
 - (۳) سؤال آقای مرآت اسفندیاری راجع بیماری منازیت و جواب آقای وزیر بهداشت
 - (۴) گزارش آقای وزیر بهداشت راجع بكمك بآسیب دیدگان زلزله
 - (۵) تقدیم دو فقره عریضه بوسیله آقایان هدی و عمیدی نوری
 - (۶) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر دارائی
 - (۷) بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون نفت راجع بشرایط کلی موافقتنامه های اکتشاف و بهره برداری نفت و ارجاع بمجلس سنا
 - (۸) تقدیم چهار فقره سؤال بوسیله آقای قنات آبادی
 - (۹) معرفی آقای خطاطان بمعاونت وزارت گمرکات و انحصارات بوسیله آقای وزیر گمرکات و انحصارات
 - (۱۰) طرح کمیسیون راه راجع به سازمان بنادر و کشتی رانی و خانه شوراول
 - (۱۱) طرح و تصویب فوریت واصل گزارش کمیسیون بازرگانی راجع با اجازه امضای یادداشت تضمین سرمایه های خصوصی دول متعده امریکای شمالی
 - (۱۲) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس ساعت نه و بیست و پنج دقیقه صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان: د کتر آهی .

سراج حجازی . کشکولی . حشمتی . خرازی
بزرگ ابراهیمی . قرشی . دهقان . اردلان . امید
سالار . خزیمه علم . مهندس شیپانی .
سالار بهزادی . نصیری . عامری . عبدالحمید
بختیار . مهندس بهبودی . د کتر امیر حکمت
سلطان مراد بختیار . صرافزاده

غائبین بی اجازه - آقایان: رامبد . د کتر
نفیسی . قراگزلو . د کتر طاهری

دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه -
آقایان : صفاری . محمودی . معینزاده
فولادوند . ثقة الاسلامی . اسکندری . اقبال
مهندس فروهر . د کتر سعید حکمت .
کیکاووسی . دولتشاهی . دادگر . مهندس
ظفر . د کتر اصلان افشار . مسعودی . د کتر
شاهکار . بهجانی

رئیس - نظری نسبت بصورت مجلس
جلسات ۱۸ و ۱۶ تیر نیست ؟ (اظهاری نشد)
صورت مجلس جلسات ۱۸ و ۱۶ تیر تصویب شد

۲- تقدیم يك فقره سؤال و يك فقره شكایت بوسیله آقایان پردلی و مشار

رئیس - آقای پردلی
پردلی - سؤالی است که تقدیم
میکم

رئیس - آقای مشار

مشار - يك شکایتی است از اهالی کوه
پایه مشهد آمده از طرف عده ای از اهالی
که خسارت دیده اند تقدیم میکنم

۳- سؤال آقای مرآت اسفندیاری راجع به بیماری منازیت و جواب آقای وزیر بهداشت

رئیس - سؤالات مطرح است. آقای
مرآت اسفندیاری

مرآت اسفندیاری - بطوری که

آقایان محترم مستحضرنند مدتی قبل در
بعضی از نقاط ایران بیماری منازیت شیوع
پیدا کرد که در نتیجه یکی دو مرتبه هم وزارت
بهداری اظهاراتی کرد بالبنکه این بیماری
امروز که بنده این عرایض رامیکنم بطور
ایبدمی بکمی از بین رفته است معذک در
موقع خود بنده استدعا کنم این بود که
وزارت بهداشت اطلاع بدهد که واقعا در
این مورد چند نفر مبتلا باین بیماری شده اند
و تشخیص این بیماری از چه ناحیه ای داده
شده بود و چه اقداماتی در این مورد شده
است متأسفانه چون مدتی از این سؤال
گذشته و بیماری دیگری که اطلاع دارند
یعنی آنفلوآنزا مردم مبتلا میشوند و شیوع
این بیماری بطوری است که موضوع بیماری
گذشته را منتفی کرده بنده از آقای وزیر
بهداری سؤال می کنم واقعا این
بیماری از طرف کی تشخیص داده شده
بود و چند نفر باین بیماری مبتلا شده اند
و چه اقداماتی شده است دوم اینکه نسبت
بشیوع بیماری آنفلوآنزا که امروز در
پارهای از نقاط ایران اشخاصی باین بیماری
مبتلا میشوند چه اقداماتی فرموده اند که
بعض آقایان برسانند .

رئیس - آقای وزیر بهداشت

وزیر بهداشت (د کتر راجی) - سؤال
نمایند محترم این است که وزارت بهداشت
در باره منازیت و جلوگیری از آن چه
کرده است

توضیح اعرض میکنم منازیت یعنی
ورم ردهای مغز و نخاع علت آن میکروب
های متعددی می باشد منزیتی که صحبت
از آن است مرضی است عفونی که میکرب
آن از لحاظ خواص آزمایشگاهی خیلی
شبهه است به کدو کک . ابتلاء آن از لحاظ
ترشح بزاق است و ممکن است افرادی
این میکروب را در گلوی خود داشته باشند
ولی علائم منزیت را در آنها نیابیم . باین افراد
حامل سالم مرض میگویند .

این مرض همیشه در تهران گاه گاهی

دیده شده و چنانچه آمار بیمارستانها نشان میدهد در سنوات گذشته نیز تعدادی در ایران وجود داشته است. از اسفندماه ۳۰ این مرض بتدریج شروع به طلیک قوس صعودی نموده چنانچه تا نیمه اول خردادماه ۱۳۲۶ نود و سه نفری بستری شده و تحت درمان قرار گرفتند. از این ۹۳ نفر ۶۸ نفرشان کودک بود و چون شدنی در مرض مشاهده شد وزارت بهداشتی که وظیفه حقیقی اش جلوگیری از امراض مسری است لازم دید بدون آنکه اضطراب و وحشتی ایجاد کند مردم را متوجه این امر بنماید. به همین جهت طی اعلامیه وجود این بیماری را خاطر نشان ساخت و باستعضار عامه مردم رسانید تا علامت آن را بشناسند و طریق جلوگیری آنرا نیز بدانند و وسائل پذیرائی بیماراران در بیمارستان لقمان الدوله فراهم شد و بمنظور مطالعه حال زیاد شدن این بیماری و انتخاب بهترین طرق درمان و جلوگیری آن جلساتی مرکب از استازان دانشگاه و کارشناسان وزارت بهداشتی و بنگاههای بهداشتی تشکیل داد. از آقای دکتر بالغازار رئیس بنگاه باستورنیز خواست شد که این موضوع را در اسرع وقت مطالعه و نتیجه را گزارش دهند. مشارالیه مرتباً با بیمارستان لقمان الدوله در تماس بود و با آزمایشهاییکه از مایعات نخاعی بیماراران بعمل آورد تشخیص داد که نوع میکروب از نوع A می باشد و همچنین نوع داروهاییکه در درمان این بیماری مؤثر است معلوم گردید. به همین طریق درمان مبتلایان آغاز گردید و اداره بهداشت هم مأمور پلشت منازل و تحت نظر گرفتن بیماران شد.

۴. گزارش آقای وزیر بهداشتی راجع بکمک باسیب دیدگان زلزله
وزیر بهداشتی - با اجازه مقام محترم ریاست می خواهم چند کلمه هم راجع به زلزله مصدع آقایان بشوم. این فاجعه عظیم روز ۳ شنبه ۱۱ ر ۱۳۲۶ ساعت ۴ و ۳ ربع صبح در اطراف کوه دماوند اتفاق افتاد و اخباری که تا روز بعد یعنی ۴ شنبه ۱۲ تیر ماه رسید حاکی از شدت و عظمت فاجعه بود و بطوریکه استعضار دارند جمعیت شیر و خورشید سرخ بلافاصله شروع با اقدامات امدادی و کمکهای اولیه نمود. آنچه را که جناب آقای نخست وزیر در مجلس سنا ذکر فرموده اند تکرار نخواهم کرد ولی وظیفه خود می دانم چند نکته کوچک را در اینجا با استعضار برسانم. تاکنون سابقه نداشته که بنگاههای ملی و دولتی و خیریه با این سرعت و خلوص نیت امکانات و خدمات خود را در طبق اخلاص گذارده و در یکجا متمرکز سازند. در سفری که افتخار داشته ام در خدمت والا حضرت شاهدخت شمس بهلوی باز ندران بروم صحنه هائی دیدم که دوسه تائی آنرا عرض می کنم. اول طبیبی که خود را به سنگ چاله یکی از مناطق آسیب دیده رساند دکتر مؤید رئیس اداره بهداشت استان دوم بود که وقتی بحمل میرسد سراسر از شک بهناری نام دکتر فاتحی میروید و مشاهده میکند که خود او زیر آواز رفته و آنچه داشته در این ماجرا از دست داده است بزخم او مرهم می گذارد و از او میخواهد که به آمل برود ولی این پزشک وظیفه شناس با وجود زخم و پیله دندان میدان را خالی ننگذارد در محل میماند و با اکیب پزشکی بکمک آسیب دیدگان میشتابد.

به بیل فرنج طیاره چی امریکائی که دارطلبانه تن برنج اهدائی ملت امریکا را باین نقطه می آورد گفتم آیا بهتر نیست چند طیاره دیگر بشما کمک کند که هم بر آنچه را زودتر برسانند و هم مجروحین را در اسرع وقت به بیمارستان حمل نمایند. اظهار داشت این پرواز خطر زیاد دارد و چون اغلب طیاره چی ها زنبوجه دارند و من متاهل نیستم لذا حمل کلیه خوارو بار مورد لزوم را شخصاً انجام میدهم با اکیب بهداشتی که برای سنگیال تعیین شده بود دو دوشیزه نرس تحصیل کرده انگلستان همراه بودند. بنده برای اینکه شب باران آمده بود و جاده هم قاطر رو و خراب بود به آنها گفتم یکی در روز بماند وقتی راه به شهر و وسیله مناسبتری پیدا شد آنوقت شما به اکیب ملحق شوید با اعتراض شدید گفتند چرا ما نباید مثل شما مردها بکمک هم نوان خود بشتابیم. مهر و برهم رفتند.

وقتی که از آقای دکتر سعادت که همزایشگاه و بیمارستان دارد هم مراجعین زیاد تلفنی خواهش کردم برای کمک بمصدومین و مجروحین این حادثه رفت انگیز شمال هزیمت نمایند بفاصله دوساعت حرکت کرد و پس از مراجعت دونفر از آقایان نمایندگان محترم که در دفتر بنده تشریف داشتند شاهد بودند باندازه ای از مشاهده وضع ناگوار آسیب دیدگان متأثر بود که نتوانست گزارش شفاهی خود را بیان کند. ذکر این مطلب فقط برای این است که عرض کنم با نهایت تأثری که وضع آسیب دیدگان در بنده ایجاد مینماید در عین حال جای امیدواری فراوان باقی است که افرادی هستند که برای هم میهن خود واحد مردم و شاهنشاه و کشور خودشان تا حدود جان بازی فداکاری کنند. بنده از کلیه اکیبهای پزشکی و انجمن های معالی و جمعیت مرگزی شیر و خورشید سرخ که در این حادثه نهایت جدیت و از خود گذشتگی را ابراز داشته اند صمیمانه تشکر میکنم و همچنین از مساعدت های صلیب احمر و حلال احمر سایر کشورهای که در حدود امکانات و مقدرات خود در این باره مساعدت نموده اند سیاست گزاران نماینده محترم راجع به آنفلوآنزا هم سؤال فرمودند بطور خلاصه عرض میکنم آنفلوآنزا در طهران هست مثلاً هم زیاد دارد ولی خوشبختانه تلفات یک نفر هم ندارد مدت معالجه اش دو یا سه روز بیشتر نیست.

رئیس - آقای مرآت اسفندیاری کرده بودم همانطوری که عرض کردم مدتی قبل بود و امروز واقعا این مرض بکلی مرتفع شده و اطلاعاتی هم که جناب آقای وزیر بهاری دادند واقعا با حقیقت وفق میدهد و خوشبختانه این بیماری الان نیست اما موضوعی که خود جناب آقای وزیر بهداری پیش کشید در موضوع زلزله زدگان است که بنده با اجازه مقام ریاست خواستم دوسه کلمه عرض کنم همانطوری که بنده در روز قبل هم از پشت این تریبون عرض رساندم در این موقع که يك قسمتی از کشور عزیز ما و اهالی آن مبتلا بیک بدبختی و مصیبت عظیمی شده اند امید می رود که هر فردی باندازه کافی و وافی کمک برای رفع این بدبختی بکنند ولی امیدوارم که پیشنهادات و تصمیمات مؤثری از طرف دولت نسبت باین موضوع گرفته شود مثلاً بنده هیچ مانعی نمی بینم که واقعا تصمیم گرفته شود صدی يك از درآمد شهرداری های ایران را تخصیص بدهند برای جبران این مصیبتی که نسبت به هموطنان عزیز ما وارد آمده است یا يك کمکهای مؤثری از سازمان برنامه بگیریم که واقعا بتوانیم يك اقدامات عاجلی قبل از فرا رسیدن موسم بارانهای شمالی باین اهالی بکنیم بنده خیال میکنم مؤثرتر خواهد بود بنده این عرایضی که کردم امیدوارم مورد توجه هیئت محترم دولت واقع شود.

رئیس - تقدیم دو فقره عریضه بوسیله آقایان هدی و عمیدی نوری

رئیس - آقای هدی - يك نامه ای است از طرف اهالی اردبیل که تقدیم مقام ریاست میکنم **رئیس -** آقای عمیدی نوری - عریضه ایست از طرف جناب آقای حاج میرزاهاشم آشتیانی با چکی مبلغ پنجاه هزار ریال بوسیله بنده تقدیم مقام ریاست مجلس شورای ملی نموده اند برای کمک به آسیب دیدگان زلزله

۶- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر دارائی
رئیس - آقای وزیر دارائی (ناصر) - در سالهای اخیر يك عده ای از کارمندان دولت قبل از اینکه مدت خدمتشان بحد نصاب قانونی برسد فوت کرده اند و بلاوجه مستمری بعضی از کارمندان دولت بعلت کثرت عائله و اطفال زیاد و کمی مستمری ایجاد میکرد که با اجازه مجلس شورای ملی تجدید نظری در بعضی از این مستمری ها بشود این است که لایحه ای تقدیم میشود.

رئیس - بکمسیون های مربوطه فرستاده میشود.

۷- بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون نفت راجع بشرایط کلی موافقت نامه های اکتشاف و بهره برداری نفت و راجع بمجلس سنا
رئیس - دنباله لایحه نفت از ماده ۱۱ مطرح است آقای عمیدی نوری مخالفید؟ **عمیدی نوری -** بنده عرضی ندارم **رئیس -** آقای صدر زاده مخالفید؟ بفرمائید

صدر زاده - این لایحه در موقعی که تقدیم مجلس شورای ملی شد از لحاظ اینکه اجازه مجلس را شامل نبود مورد اشکال بعضی از آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی قرار گرفت و خود بنده هم اشکال زیادی داشتم ولی بعد باتذکر مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی و موافقت دولت بنابر این شد که این لایحه فقط بصورت يك اجازه ای باشد برای تنظیم موافقت نامه ها ولی تصویب نهائی آن باید با تصویب مجلس باشد در بندم از ماده ۱۱ می نویسد عامل نمیتواند حقوقی را که بر اساس مقررات این قانون تحصیل و تعهداتی

را که قبول نموده بدبگیری واگذار کند مگر با موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران. البته آقایان محترم این نکته را تصدیق میفرمایند که مسئله نفت تنها يك مسئله بازرگانی و خرید و فروش نیست بلکه علاوه بر جنبه اقتصادی جنبه سیاسی هم دارد بنابر این مجلس شورای ملی و دولت وقت است که میتواند مسائل سیاسی را هم در مسائل اقتصادی مورد ملاحظه قرار بدهد بنا بر این اگر يك شخصی طرف قرارداد واقع شود که صلاحیت آن مورد تصدیق مجلس دولت واقع شده باشد بعد از خواهد فقط با موافقت شرکت ملی نفت موافقت نامه را بدبگیری واگذار کند ممکن است نقض غرض بشود یعنی آن نکاتی که طبعاً باید مجلس شورای ملی و مجلس سنا و هیئت دولت مورد نظر قرار بدهند آن فرصت بدست نباید که آنها را مورد نظر قرار بدهند زیرا که شرکت ملی نفت تنها ممکن است از جنبه بازرگانی و اقتصادی مطلب را مورد توجه قرار بدهد و آن هیئت دولت و مجلسین است که باید سیاست عمومی کشور را در این مسائل مورد توجه قرار بدهد. اینجهت بنده يك پیشنهاد کردم در اینجا که این جمله بنده م از ماده ۱۱ اضافه شود: مگر با موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران و تأیید هیئت وزیران و تصویب مجلسین

رئیس - اینها هم مشابه است ولی پیشنهاد آقای صدر زاده تأیید هیئت دولت را هم دارد گمان میکنم این بیشتر مورد نظر باشد. آقای خلمه بری مطلبی دارید؟

رئیس - آقای نخست وزیر **نخست وزیر (دکتر اقبال) -** بنده با پیشنهاد آقای صدر زاده موافقم.

رئیس - دیگر در این ماده کسی اجازه صحبت نخواست است پیشنهادات قرائت میشود

(پیشنهاد آقای مهندس جفرودی شرح زیر قرائت شد)
مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی: پیشنهاد میکنم در بند (د) ماده ۱۱ بعد از (بایان مدت قرارداد) اضافه شود (و تأسیس قرارداد) مهندس جفرودی **نخست وزیر -** بنده با این پیشنهاد موافقم.

رئیس - باین پیشنهادی که آقای مهندس جفرودی کردند و مورد قبول دولت واقع شد رأی گرفته میشود. آقایانیکه موافقت فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود. (پیشنهاد آقای مهندس هدایت بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهادی هم ندارد. رأی گرفته میشود بماده ۱۲ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

ماده ۱۳ قرائت می شود

بشرح زیر اصلاح شود: معامل نمی تواند حقوقی را که بر اساس مقررات این قانون تحصیل و تعهداتی که قبول نموده بدبگیری واگذار کند مگر با موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران و تصویب مجلسین. **هدایت رئیس -** پیشنهادات بدبگیری هم که مشابه این پیشنهاد است قرائت میشود. (پیشنهاد آقای دکتر دادفر بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم که بند (م) ماده ۱۱ بصورت زیر اصلاح شود: معامل نمیتواند حقوقی را که بر اساس این قانون تحصیل و تعهداتی را که قبول نموده بدبگیری واگذار کند.

دکتر دادفر (پیشنهاد آقای دکتر امین بشرح زیر قرائت شد)
اینجناب پیشنهاد مینماید: در آخر بند (م) ماده ۱۱ اضافه شود: پس از تصویب مجلس شورای ملی - دکتر امین

(پیشنهاد آقای صدر زاده بشرح زیر قرائت شد)
جمله زیر به بند م از ماده ۱۱ اضافه شود: مگر با موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران و تأیید هیئت وزیران و تصویب مجلسین

رئیس - اینها هم مشابه است ولی پیشنهاد آقای صدر زاده تأیید هیئت دولت را هم دارد گمان میکنم این بیشتر مورد نظر باشد. آقای خلمه بری مطلبی دارید؟

رئیس - میخواستم تذکر بدهم که اگر موافقت بکنند يك جمله بهر نحوی هم اضافه شود.

رئیس - از زومی ندارد همان کانی است. رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقای صدر زاده آقایانیکه باین پیشنهاد موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد. دیگر پیشنهادی نیست بخود ماده ۱۱ رأی گرفته می شود آقایان موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۲ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)
ماده ۱۲ - در مورد سازمانهای مشترک که سهام طرفین مساوی می باشد بمنظور آنکه در جلسات عمومی عادی و فوق العاده شرکت اکثریت حاصل گردد در يك از طرفین رأی يك سهم از سهام خود را ضمن قرارداد به شخص ثالثی که بقراضی طرفین تعیین می گردد واگذار خواهد نمود

رئیس - مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم ندارد. رأی گرفته میشود بماده ۱۲ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

ماده ۱۳ قرائت می شود

موقع اختلاف یکی از موارد استنباط از قوانین مراجعه بسوابق مذاکرات در مجلس است بنده و لوائیکه این مسائل را بدانم لازم میدانم. کتذکر دولت ومخبر و نمایندگان محترم در آینده مورد استفاده قرار گیرد. سوم در این ماده قید است که در صورت فرس ماژور عدم انجام یا تأخیر در انجام تعهد بعنوان تخلف از قرارداد تلقی نخواهد شد و هر گاه وقفه ای که در نتیجه عوامل مزبور پیش آمد نماید یکسال و یا بیشتر قرارداد بخودی خود برای آن مدت تمدید خواهد شد.

تبصره - منظور از فرس ماژور در این قانون همان است که در عرف حقوق بین المللی تصویب شده

رئیس - آقای خلمه بری، **خلمه بری -** قبلاً میخواستم آقای مخبر این قسمت را توضیح بدهند که با توجه بقانونی که راجع بدرآمد نفت از زمانی که موضوع تخصیص درآمد نفت به امور تولیدی و عمرانی تخصیص داده شده آیا بنظر جناب عالی اگر تذکره ای داده نشود قوانین فعلی کافی خواهد بود که آنچه در آمد از این قراردادها را که بر طبق این لایحه بعد از تحصیل میشود مستقلاً در اختیار دولت باشد و دولت برایش لوابیح جدید بیازود یا مشمول قوانین فعلی میشود و بر میگردد بسازمان برنامه؟ این را بنده چون امر و متوجه شدم فرصت نکردم مطالعه کنم خواهش میکنم با دقت مطالعه فرمایند قراردادها را که طبق این قانون بعداً بسته میشود چون درآمد نفت طبق قانون بطور مطلق بکارهای تولیدی تخصیص داده شده است این در آمد و مواضع چطور میشود يك وقت در آمد نفت جنوب بود حال در آمد نفت تمام کشور است بنا بر این از جهت اینکه دست دولت باز باشد و برنامه های تولیدی که اجرا شده است ممکن است اجرا شود و دولت دچار اصطکاک با سازمان برنامه و برنامه مفت ساله نشده باشد این را مطالعه فرمائید و با مطالعه جواب بنده را بدهید دیگر اینکه آنچه که در اینجا در این لایحه تصویب میشود از لحاظ قیود و شرایط است و بعداً باز باید اصل موافقت نامه ها را مجلس شورای ملی تصویب کند ولی توجه فرمائید قیود و شرایط است که ممکن است قید و شرایط تعهدی داد یا هر چه اسمش را بگذارید مدت سی سال بسته شود از لحاظ سی سال نفع و صرفه بیشتر است تا ۴ سال می خواهم ببینم که چه تصور میفرمایند یعنی شرکت ملی نفت اگر شرایط بهتری در حدود این قانون توانست با شرکت های عامل و غیره در نظر بگیرد بنظر بنده ملزم نخواهد بود که اگر شرایط بهتری بود شرایط بهتر را باستاند این قانون رعایت بکنند (بعضی از نمایندگان طبعی است) باید همینطور باشد چون در

موقع اختلاف یکی از موارد استنباط از قوانین مراجعه بسوابق مذاکرات در مجلس است بنده و لوائیکه این مسائل را بدانم لازم میدانم. کتذکر دولت ومخبر و نمایندگان محترم در آینده مورد استفاده قرار گیرد. سوم در این ماده قید است که در صورت فرس ماژور عدم انجام یا تأخیر در انجام تعهد بعنوان تخلف از قرارداد تلقی نخواهد شد و هر گاه وقفه ای که در نتیجه عوامل مزبور پیش آمد نماید یکسال و یا بیشتر قرارداد بخودی خود برای آن مدت تمدید خواهد شد.

نفتی که وارد این گارها می شوند درآمد و منافع سرشار دارند حسابها بالاتر از این است که آقایان تصوری فرمائید پول های هنگفت در اختیار دارند اگر نداشته باشند نمیتوانند دست باین کارهای نفتی بزنند بنا بر این اشخاصی که در موقع عادی از مملکتی استفاده می کنند و منافع هنگفت و سرشاری می برند و سرمایه های زیاد دارند اگر در دو سال یا سه سال یک مقدار میلیونی از آن استفاده ای که می برند بدهند بهیچ کجا ایشان اطعمه نمیخورد ولی برای مملکت ما مؤثر است بنده این تذکر را دادم که در آئینده قراردادها باید که شرکت نفت می بندد این شرطیکه عرض می کنم و منافاتی با این قانون ندارد این حق را برای مملکت ایران در قرارداد های بعدی حفظ کنند.

رئیس - آقای نخست وزیر

نخست وزیر - جناب آقای ارسلان فرمودند یکی اینکه عایدات نفت در کجا مصرف خواهد شد بنده در آن جلسه عرض کردم خدمتتان که مقصود از تقدیم این لایحه این بوده است که عایدات بیشتری نصیب دولت و ملت ایران بشود که برای کارهای عمرانی و تولیدی و آبادی مملکت مصرف شود و البته این هیچ ارتباطی با آن قانونیکه قبلا تصویب شده است و تعیین کرده است که برای مدت هفتسال آنچه که از کنسرسیوم بدست مامی رسد بسازمان بر نامه بدهیم این قانون بهیچوجه ارتباطی با آن ندارد و انشاءالله در موقعیکه عایداتی پیدا شد برنامه هائی هم تعیین خواهد شد که البته بایستی بتصویب مجلسین برسد و طبق آن عمل می شود (صحیحست) موضوع دیگر هم راجع بمعاملات ایران فرمودید البته این شرائط حداقل است که ذکر کرده ایم و آن عرف معاملات است که مراعات خواهد شد و از همین جهت است که دو تا پنجسال دنبالش گذاشته ایم و سعی خواهد شد که حد اکثر منافع ما تا مین شود راجع به قسمت سوم که فرمودید البته تمام اینها طبق مصالح مملکت مراعات خواهد شد و جای نگرانی نیست بنده فقط یک تذکری داشتم که خواستم عرض کنم و آن اینست که در تبرسه قبل از فرس مازور خیال میکشیم جمله قوه قهریه بوده است که افتاده است و استعدا می کنیم که اصلاح شود باین ترتیب منظور افزوده قهریه در برانتر (فرس مازور) رئیس - آقای عینی نوری موافقت فرمائید

عمیل نوری - میخواستیم جناب آقای ارسلان خلمتری را روشن کرده باشم که این نکاتی که مربوط فرس مازور فرمودند کاملاً مورد نظر در کمیسیون خاص بود و بحث مفصلی که در دایان مورد بعمل آمد و این تبصره ای که اینجاملاحظه میفرمائید بصورت مفصلی مبطل و باز کر حتی مواردی بود که از جمله موضوع اعتصاب درش قید شده بود که شاید همین هم در عداد قوه قهریه و فرس مازور محاسب آمده بود و بحث بسیار مفصلی در آن شد و بالاخره نمایندگان دولت هم که حقیقتاً حد اکثر حسن تفاهم را با اعضای کمیسیون بخرج دادند و خوشبختانه بهترین نمونه اش همین قبول پیشنهاد جناب آقای صدر زار از طرف جناب آقای نخست وزیر بود که حقیقتاً لازم بود مورد توجه واقع شود این نظریات تمام رعایت شد و بهمین جهت این تبصره میدهد که منظور از قوه قهریه و فرس مازور همان مفاهمی است که در عرف بین المللی وجود دارد و این پیشنهاد همکار محترم جناب آقای دکتر شاهکار بود که مورد توجه واقع شد ما بهیچوجه جناب آقای خلعتی بری حاضر نیستیم از تجربیات گذشته که برای مملکت اندوخته شده است آن تجربه ها را از نو تکرار کنیم بلکه بایستی نتیجه صحیح گرفته باشیم جریاناتی که در روابط ایران با شرکت نفت انگلیس پیش آمد میتوانست آن دبه هارا در بیاورد و بالاخره از تجربه جنگ اول دودم این نتیجه گرفته شد که اولمزم شد که در دوره جنگ حداقل چهار میلیون لیره بپردازد اما امروز مادر مرحله امتیاز نیستیم ملت ایران میگویند نفت ایران بایستی بدست ملت ایران اداره شود این قانون روحش معادش مفهومی و مصادیقش البته قرارداد نیست و ما باید خودمان نفت خود را اداره کنیم هر جا مصلحت دانستیم شریک بشویم در این شرکت ها حداقل سهم ماسی در صد حداکثر از پنجاه درصد بالاتر است باین عملی که در این قانون خواهیم کرد یعنی اجازه مشارکت پیش از پنجاه در صد است این یک قدم بلندی است و در مسائل نفتی دنیا مخصوصاً در خاور میانه که ما هم منظوریم که در آندهم هم پیشقدم بودیم ایندهم ملت ایران و مجلس شورای ملی ایران پیشقدم میشود و یک قدم بلندی بر میدارد و اصل پیش از پنجاه درصد در شرکت را در خاور میانه پیش می آورد و این یکی از نکات مهمی است که باعث خوشوقتی ماست و مورد توجه کمیسیون بود که یک همچو قدمی ممکن است برداشت حالا اصلاح میداند که مادر ضمن اینکه شریک میشویم اگر خدای نا کرده یک قوه قهریه ای پیش آمد که یکسال ششماه عملیات متوقف شد ما بایستیم بشریک خودمان بگوئیم بصورت مقاطعه چهار میلیون لیره بما بده ما شریک هستیم شریک نباید بیش از پنجاه درصد یا هر چه سهم خودش باشد مطالبه کند بعضی موارد اگر یک حادثه خارق العاده ای پیش آید که در کار شرکت یک وقفه ای یکماه دو ماه ششماه پیش آمد البته پاستی بر آمدت اضافه شود در این مدت هم ما نمیخواستیم بصورت کنسرسیوم با بصورت امتیاز با بصورت مقاطعه بگوئیم که چهار میلیون لیره بمایده بنده معتقد هستم اصل شرافتمندانه مشارکت که منتهای فر ارداد فروش نفت با کنسرسیوم بهیچزادای راجع این موضوع پیش آمد چنانچه آقای مهدس شریف امامی تصور میکنند وارد بودند و کاملاً استحضار دارند یعنی نمیخواستند قوانین داوری و ارجاع بحکمت ایران را مورد قبول قرار بدهند برای مدت زیادی این موضوع مورد بحث و مذاکره واقع شد بعد از اینکه قوانین داوری ایران را ترجمه کردند مشاورین حقوقی کنسرسیوم خودشان تصدیق کردند که قانون داوری ایران یکی از قوانین زنده منطبق با اصول قوانین سایر ساینر نقاط و ممالک میباشد بنا بر این بنده میخواستم عرض کنم همانطور که ما توانستیم در قرارداد داد کنسرسیوم کمیانی های مختلف را قانع کنیم در این مورد هم این موضوع بایستی مورد توجه دولت واقع شود و اگر چنانچه اختلافی ایجاد شد محتاج ارجاع ب داوری باشد طریق داوری و رسیدگی به موضوع آئین دادرسی مدنی ایران است یعنی قانون داوری ایران حکومت داشته باشد موقع را منتقم می شمارم و مطلب دیگری را که لازم می دانم عرض میکنم و امیدوارم که مورد توجه دولت و مورد توجه شرکت ملی نفت در موقع انعقاد قراردادها واقع شود و آن اینست که بایستی مراقبت شود شرکتهائی که تشکیل میدهند مملکت تماماً در ایران به ثبت رسیده و مرکز اصلی آنها هم که در ایران باشد که نتیجه قوانین و مقررات ایران حکومت بکند در این جا این موضوع تصریح نشده است و احتیاجی حالاً رای گرفت باید در موقع رای آخری بعنوان تجزیه رای گرفت یعنی شمای پیشنهاد کرده اید که ماده برداشته شود رای می گیریم بماده اگر رای ندادند تصویب میشود اگر رای ندادند خود بخود ماده حذف می شود از بین می رود حالا بماده ۱۳ باید رای کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده چهارم قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد) ماده ۱۴ - اختلافاتی که بین شرکت ملی نفت ایران و طرف های دیگر پیش آید چنانچه از طریق مذاکره دوستانه بنحوی که در هر قرار داد پیش بینی خواهد شد رفع نشود از طریق سازش و داوری حل خواهد شد مقررات مربوط با رجاع اختلافات به سازش و داوری در هر قرارداد بنحوی پیش بینی میگردد رئیس - آقای صارمی - مخالفت و عرض من در قسمت اخیر این ماده است که میگویند مقررات مربوطه با رجاع اختلافات بسازش و داوری در هر قرارداد بنحوی مقتضی پیش بینی می-گردد بدست معتمد هستیم که قوانین ایران

در موردی که مورد اختلاف هست باید حکومت کند خاصه قانون داوری که در آئین دادرسی مدنی مطرح شده است و مسبق و بسوابقی است که در موقع انعقاد قرارداد فروش نفت با کنسرسیوم بهیچزادای هم مورد تأیید است و مرکز اصلی هم مورد تأیید است و لازمی ندارد که این موضوع را در قانون تصریح کنیم خیلی مسائل دیگر هم هست که در این قانون پیش بینی نشده است در آن قراردادها باید مورد توجه واقع شود بنا بر این نظر جنابعالی تأمین است

رئیس - آقای خلعتبری

خلعتبری - بنده میخواهم تذکر عرض کنم که در امور تصعب نباید باشد خیلی موارد دیده ام که اختلافی بوده است بین دولت و مردم مأمور دولت و نماینده دولت حکم دولت باینکه میدانسته است حق بجانب مردم است عوامفریبی کرده است و تظاهر کرده است و بحیثیت دولت لطمه زده است فقط برای اینکه خواسته است بنفع دولت رأی بدهد داوری هائی که امروز میشود با آقایان عرض میکنم که یک استاد حقوق بین الملل عمومی اگر در یک امری بعنوان داور تعیین شد برای یک کاری یک مهندس عالی مقام یک وکیل دادگستری یک طبیب اگر تمام مملکت دولت را بهش بدهند حاضر نیست که حیثیت و شرافت خودش را لکه دار بکند چون علم و دانش اگر در این جا فرود آید در دنیا قدر دارد برای مثال عرض میکنم آن قاضی انگلیسی در دیوان داوری بین المللی باین که دولتش مخالف ما بود بنفع ما رای داد و چقدر خوب است از این مقام رسمی از اشخاصی که رعایت حق و عدالت را می کنند تجلیل شود بنده مخصوصاً در این موقع خواستم که از آن شکر بکنم و ضمناً خواستم عرض کنم که حکمت هائی که داده میشود با اشخاص صلاحیت دارداده شود بنظر بنده بهر است با اشخاصی داده نشود که صلاحیت ندارند ولو اینکه داخلی باشند از این حیث نباید نگران بود (صحیح است)

رئیس - آقای مخبر

مخبر (مشایخی) - منظور جناب آقای صارمی صدر درصد در این قسمت که توضیح فرمودند تأمین شده است زیرا در این لایحه یک اصول کلی مربوط بنحوه بهره برداری از منابع نفت ایران پیش بینی شده و طرف این قراردادها هم از مشارکت با صورت دیگر یک شخص یا یک شرکت مختلط بنحوی که در قانون تعریف شده است خواهد بود بنا بر این لازم بود که اگر اختلافی بین شرکت ملی نفت ایران و آن سازمانهای دیگر که طرف قراردادها هستند پیش بیاید وسیله رفع اختلاف پیش بینی شود که در ماده ۱۴ خواهد بود و از همین لحاظ است که در ماده ۱۴ ذکر شده است که اختلافات بین شرکت نفت ایران و آنها اگر بطریق دوستانه حل نشد باید بطریق داوری حل شود البته در هر مورد بخصوص در هر قرارداد بخصوص آت طریق ذکر میشود و آن قرارداد بطور کلی بمجلس خواهد آمد و این جمله ای که

رئیس - آقای صارمی

صارمی - مخالفت و عرض من در قسمت اخیر این ماده است که میگویند مقررات مربوطه با رجاع اختلافات بسازش و داوری در هر قرارداد بنحوی مقتضی پیش بینی می-گردد بدست معتمد هستیم که قوانین ایران

رئیس - آقای خلعتبری

خلعتبری - آقایان محترم در قرار دادهای خصوصی همیشه باید رعایت کرد که انسان باشخص خوش حساب یا باشخص مورد اعتماد معامله کند اگر شخص با آدم بد حساب یا بغیر مورد اعتماد معامله کرد بنظر بنده هیچ قراردادی نمیتواند تضمین بکند منافع طلبکار را چون بنده وکیل عدلیه هستم این را بانها بصراحت عرض میکنم اینماده باین

نوشته شده است و بطور کل ذکر شده است منظوری که جنابعالی فرمودید صدر درصد درش مستتر است قسمت اخیر هم که فرمودید که شرکت کناهد ایران بنیست برسد این منظور هم مورد تأیید است و مرکز اصلی هم مورد تأیید است و لازمی ندارد که این موضوع را در قانون تصریح کنیم خیلی مسائل دیگر هم هست که در این قانون پیش بینی نشده است در آن قراردادها باید مورد توجه واقع شود بنا بر این نظر جنابعالی تأمین است

کیفیت که نوشته شده است بخودی خود بهیچوجه در هیچ وقتی منافع مملکت ایران را از لحاظ قراردادها تأمین نخواهد کرد آقایان بیاد بیارید که سابقاً که امتیاز داده میشد قرارداد هائی بسته میشد شرایط آن زمان با شرایط امروز فرق داشت فشار بود عوامل سیاسی در خارج بود امروز خوشبختانه این عوامل در دنیای طرف شده است ما وقتی قرارداد نفت کنسرسیوم را میخواستیم تصویب کنیم اگر رضایت انگلستان و شرکت نفت جلب نمیشد قرارداد منعقد نمیشد مسئله نفت حل نمیشد آن کسیکه باو تکیه داشتیم و انتظار داشتیم ما کم کم کند یعنی امریکا میگفت اگر اختلافات را با انگلیس حل نکردیم بر رضایت او جلب نشدیم نمیتوانیم بیاییم تشکیل کنسرسیوم بدهیم و همکاری بکنیم ولی امروز خوشبختانه در زمانی قرارداد داریم که دولت امریکا در کترین آیزنهاور را اعلام کرده و گفته است هر کس بممالک خاور میانه و ممالک آسیانگه چپ کرد او را میکوبیم پس شرایط امروز با شرایط گذشته فرق دارد در قرارداد هائی که شرکت ملی نفت می بندد باید بدانند که امروز رقابت هست در گذشته امکان رقابت نبود امروز اطلاعات ما که در امر نفت وارد نیستیم صد برابر ده سال پیش است بطریق اولی هیئت مدیره و مسئولین اداره شرکت نفت که در آن موقع اطلاعات داشته باید حالا اطلاعاتشان صد برابر شده باشد چون در جریان مسائل نفتی هستند دیگر نمیتوانند بگویند قرار دادی بستیم و قرارداد را متوجه و ملذذت نشدیم اینست که باید پایه های کار را از لحاظ اطلاعات و از لحاظ معامله محکم بگیرند برای اینکه اشخاص و شرکت هائی هستند ممکن است بیایند برای بردن نفت ما با امرای - داد ببنده ولی بین خودشان تباخی بکنند که قرارداد هائی که ما می بندد تا جر نکند و معوق بگذارند ممکن است بنده ذی نفع یا یک کمیانی و شرکتی که میمیل ندارد نفت ایران استخراج شود میل ندارد نفت بم لوجه استان (صحیح است)

کیفیت که نوشته شده است بخودی خود بهیچوجه در هیچ وقتی منافع مملکت ایران را از لحاظ قراردادها تأمین نخواهد کرد آقایان بیاد بیارید که سابقاً که امتیاز داده میشد قرارداد هائی بسته میشد شرایط آن زمان با شرایط امروز فرق داشت فشار بود عوامل سیاسی در خارج بود امروز خوشبختانه این عوامل در دنیای طرف شده است ما وقتی قرارداد نفت کنسرسیوم را میخواستیم تصویب کنیم اگر رضایت انگلستان و شرکت نفت جلب نمیشد قرارداد منعقد نمیشد مسئله نفت حل نمیشد آن کسیکه باو تکیه داشتیم و انتظار داشتیم ما کم کم کند یعنی امریکا میگفت اگر اختلافات را با انگلیس حل نکردیم بر رضایت او جلب نشدیم نمیتوانیم بیاییم تشکیل کنسرسیوم بدهیم و همکاری بکنیم ولی امروز خوشبختانه در زمانی قرارداد داریم که دولت امریکا در کترین آیزنهاور را اعلام کرده و گفته است هر کس بممالک خاور میانه و ممالک آسیانگه چپ کرد او را میکوبیم پس شرایط امروز با شرایط گذشته فرق دارد در قرارداد هائی که شرکت ملی نفت می بندد باید بدانند که امروز رقابت هست در گذشته امکان رقابت نبود امروز اطلاعات ما که در امر نفت وارد نیستیم صد برابر ده سال پیش است بطریق اولی هیئت مدیره و مسئولین اداره شرکت نفت که در آن موقع اطلاعات داشته باید حالا اطلاعاتشان صد برابر شده باشد چون در جریان مسائل نفتی هستند دیگر نمیتوانند بگویند قرار دادی بستیم و قرارداد را متوجه و ملذذت نشدیم اینست که باید پایه های کار را از لحاظ اطلاعات و از لحاظ معامله محکم بگیرند برای اینکه اشخاص و شرکت هائی هستند ممکن است بیایند برای بردن نفت ما با امرای - داد ببنده ولی بین خودشان تباخی بکنند که قرارداد هائی که ما می بندد تا جر نکند و معوق بگذارند ممکن است بنده ذی نفع یا یک کمیانی و شرکتی که میمیل ندارد نفت ایران استخراج شود میل ندارد نفت بم لوجه استان (صحیح است)

کیفیت که نوشته شده است بخودی خود بهیچوجه در هیچ وقتی منافع مملکت ایران را از لحاظ قراردادها تأمین نخواهد کرد آقایان بیاد بیارید که سابقاً که امتیاز داده میشد قرارداد هائی بسته میشد شرایط آن زمان با شرایط امروز فرق داشت فشار بود عوامل سیاسی در خارج بود امروز خوشبختانه این عوامل در دنیای طرف شده است ما وقتی قرارداد نفت کنسرسیوم را میخواستیم تصویب کنیم اگر رضایت انگلستان و شرکت نفت جلب نمیشد قرارداد منعقد نمیشد مسئله نفت حل نمیشد آن کسیکه باو تکیه داشتیم و انتظار داشتیم ما کم کم کند یعنی امریکا میگفت اگر اختلافات را با انگلیس حل نکردیم بر رضایت او جلب نشدیم نمیتوانیم بیاییم تشکیل کنسرسیوم بدهیم و همکاری بکنیم ولی امروز خوشبختانه در زمانی قرارداد داریم که دولت امریکا در کترین آیزنهاور را اعلام کرده و گفته است هر کس بممالک خاور میانه و ممالک آسیانگه چپ کرد او را میکوبیم پس شرایط امروز با شرایط گذشته فرق دارد در قرارداد هائی که شرکت ملی نفت می بندد باید بدانند که امروز رقابت هست در گذشته امکان رقابت نبود امروز اطلاعات ما که در امر نفت وارد نیستیم صد برابر ده سال پیش است بطریق اولی هیئت مدیره و مسئولین اداره شرکت نفت که در آن موقع اطلاعات داشته باید حالا اطلاعاتشان صد برابر شده باشد چون در جریان مسائل نفتی هستند دیگر نمیتوانند بگویند قرار دادی بستیم و قرارداد را متوجه و ملذذت نشدیم اینست که باید پایه های کار را از لحاظ اطلاعات و از لحاظ معامله محکم بگیرند برای اینکه اشخاص و شرکت هائی هستند ممکن است بیایند برای بردن نفت ما با امرای - داد ببنده ولی بین خودشان تباخی بکنند که قرارداد هائی که ما می بندد تا جر نکند و معوق بگذارند ممکن است بنده ذی نفع یا یک کمیانی و شرکتی که میمیل ندارد نفت ایران استخراج شود میل ندارد نفت بم لوجه استان (صحیح است)

کیفیت که نوشته شده است بخودی خود بهیچوجه در هیچ وقتی منافع مملکت ایران را از لحاظ قراردادها تأمین نخواهد کرد آقایان بیاد بیارید که سابقاً که امتیاز داده میشد قرارداد هائی بسته میشد شرایط آن زمان با شرایط امروز فرق داشت فشار بود عوامل سیاسی در خارج بود امروز خوشبختانه این عوامل در دنیای طرف شده است ما وقتی قرارداد نفت کنسرسیوم را میخواستیم تصویب کنیم اگر رضایت انگلستان و شرکت نفت جلب نمیشد قرارداد منعقد نمیشد مسئله نفت حل نمیشد آن کسیکه باو تکیه داشتیم و انتظار داشتیم ما کم کم کند یعنی امریکا میگفت اگر اختلافات را با انگلیس حل نکردیم بر رضایت او جلب نشدیم نمیتوانیم بیاییم تشکیل کنسرسیوم بدهیم و همکاری بکنیم ولی امروز خوشبختانه در زمانی قرارداد داریم که دولت امریکا در کترین آیزنهاور را اعلام کرده و گفته است هر کس بممالک خاور میانه و ممالک آسیانگه چپ کرد او را میکوبیم پس شرایط امروز با شرایط گذشته فرق دارد در قرارداد هائی که شرکت ملی نفت می بندد باید بدانند که امروز رقابت هست در گذشته امکان رقابت نبود امروز اطلاعات ما که در امر نفت وارد نیستیم صد برابر ده سال پیش است بطریق اولی هیئت مدیره و مسئولین اداره شرکت نفت که در آن موقع اطلاعات داشته باید حالا اطلاعاتشان صد برابر شده باشد چون در جریان مسائل نفتی هستند دیگر نمیتوانند بگویند قرار دادی بستیم و قرارداد را متوجه و ملذذت نشدیم اینست که باید پایه های کار را از لحاظ اطلاعات و از لحاظ معامله محکم بگیرند برای اینکه اشخاص و شرکت هائی هستند ممکن است بیایند برای بردن نفت ما با امرای - داد ببنده ولی بین خودشان تباخی بکنند که قرارداد هائی که ما می بندد تا جر نکند و معوق بگذارند ممکن است بنده ذی نفع یا یک کمیانی و شرکتی که میمیل ندارد نفت ایران استخراج شود میل ندارد نفت بم لوجه استان (صحیح است)

نفرمائید خیلی جدی است البته دولت ه جدید تلقی می کند حالا جهتش را عرض می کنم هر وقت در دنیا در هر مملکتی مسئله نفت پیش آمد کند شرکتها و اشخاص ذی - نفع آنهاست که مسائل دارند و جنب و جوش خواهند افتاد در چندین مملکت اساسش را بهم زدند رژیم حکومتها را تغییر دادند در مملکتها انقلاب ایجاد کردند من موضوع را از لحاظ این که امروز دارای روابط حسنه با آن دولت ها هستیم اینجا ذکر میکنم می دانید در زمانی که باستان از اوایل در ۱۳۰۳ امتیاز داده شد همین جا بواسطه واقعه سقاخانه قسول آمریکار کشتند نتیجه چه شد اما اگر پنجاه و پنج سال پیش با امریکائی ها امتیاز نفت ایران را داده بودیم در شهر یور ۲۰ هجکس جرأت نمیکرد باین مملکت بیاید و ما از سبب سبب از مسائل سیاسی و اقتصادی و اجتماعی راحت شده بودیم اینها را باید دقت کرد حالا جناب آقای دکتر اقبال دولت باید هوشیار و بیدار باشد در داخله مملکت مراقب باشد در این موقعی که ما شروع بکار نفت داریم می کنیم نباید این چیزها مراعات کنیم این نوع تبلیغات باید بشود آرامش و امنیت باید حفظ بشود عملی نکنید که اگر دیگران خیالانی داشته باشند بدست خود ما آن خیالات را در کشور ما اجرا کنند این را من باب توصیه سیاسی به جنابعالی عرض می کنم

رئیس - آقای نخست وزیر

و با هیچ شخص و با هیچ مقامی و مادامی که بنده در ری آس کار هستم اطمینان داشته باشید که از این نوع کثافتکارها هیچ نخواهد شد بنده اطمینان کامل بشما میدهم

رئیس - آقای عمیدی نوری موافقت؟

عمیدی نوری - بلی
رئیس - بفرمائید
عمیدی نوری - اندرزهای گران -
 بهائی که جناب آقای خلعتبری از نظر کلیات معاملات نفت درآمده مطروحاً بیان نمودند کلاماً مورد توجه کمیسیون خاص نفت بود و بهین جهت اگر ماده نهم را مورد توجه کامل قرارداد باشد که تصویب شد مخصوصاً بند (د) و بند (ب) برای همین نکاتی که فرمودند اینجا گذاشته شده است (یکی از هم هست بجای خود در اینجا جناب آقای خلعتبری و الاکاری که موضوع این لایحه قانونی است کار بسیار زری است و بر اندازه جدی است و همانطور که جناب آقای نخست وزیر فرمودند و جدی تلقی فرمودند موضوع مربوط به استخراج دولت از منابع نفتی کشور ایران است بک نشن برای ذخیره ملی می ماند و دولتشن باید اکتشاف و استخراج و بهره برداری شود سابق بر این تجربه‌هایی که ما نداشته‌ایم و هنوز هم بنده اطلاعات نفتی مایش نیامده بود دنیا هم همینطور وضع نفت و گرفتن امتیازات و گرفتن عکار نفت بصورت امتیاز و همانطور که فرمودند زیر چنگلی امتیاز گرفتن یک شخص مجهول و انتقال دادن بیک دولت این مسائلی که تاریخ پنجاه ساله نفت ایران حاکی است و البته جای بحث آن اینجا نیست بهین جهت وقتیکه بایستی یک کار بزرگی انجام شود طبق این بندهائی که ملاحظه فرمودید شرکت ملی نفت مکلف شده در بخشهای معینی قسمتهای منابع نفتی را تقسیم کند و بعد آنگهی بکنند بعد پیشنهاد بگیرد از اشخاص واجد صلاحیت ، بعد هر کس بیشتر و بهتر برفع ایران پیشنهاد داد این در بند یک تصریح دارد باید آنوقت به آن پیشنهاد توجه شود بعد پیشنهادت برود در هیأت وزیران و تنظیم و تصویب شود و بعد باید خدمت آقایان که تصویب فرمایند و اگر اشکالاتی داشت رفع شود (یکی از نمایندگان - و واجد صلاحیت باشند) عرض کردم که واجد صلاحیت باشند و تا این مقدمات طی نشود مجال است که پیش نویس یک قرارداد تنظیم بشود بنابراین مبتنائی که در اینجا گذاشته شد مبتنی بر یک مقدمات شرافتمندانه و اطمینان بخشی است که از نظر وضع قانون بسیار بنظر بنده خوب است البته حال طرز اجراء مربوط باجرائی هر قانونی است که کنترلش باقوه مقننه است اگر قوه مقننه قوی بود و قدرت بخرج داد اجرائی قانون را کنترل هم میکرد مفهوم

قانون همان است و اگر نکرد مفهوم آن نیست آنوقت با همه اینها ماده ۱۵ که بسیار ماده مهمی است این ماده بصورت دیگری بود اولاً نوشته بود که شرکت ملی نفت مجاز است ما اصلاح کردیم که مکلف است ، حتی بحث اینجا بود که مالز بعضی ها یکجور ضمانت اجرائی میخواهیم از بعضی ها یک جور طرف ما یک کمپانیهای بسیار بزرگ هستند گفتیم که ما سرمان نمی شود شرکت ملی نفت مکلف است با هر کس که قرارداد امضاء میکنند این ضمانت اجرائی را بایستی در این قراردادها بگیرد خواه شخص معتبر باشد خواه نباشد برای این که ما در قرارداد علاوه بر اینکه صلاحیت طرف را باید در نظر بگیریم باید مواد قرارداد ما ، باید مبتنی بر یک حدود و تری باشد که هر وقت اختلافی شد بتوانیم حقوق و منافع ملت ایران را حفظ کنیم این بود که مجاز در کمیسیون تبدیل شد بمکلف ، بعد هم در اینجا نوشته بود که ضمانت اجرائی مقتضی بنده دیدم که این مقتضی خیلی کسدار است گفتیم ما این را قبول نداریم باین کیفیت جناب آقای دولت آبادی فرمودند مقتضی را تبدیل کنیم بگامی و بهین صورت اصلاح شد بنظر بنده این دو اصلاحی که شد بسیار مؤثر بود و نظر آقایان تأمین میکند و علاوه بر تخصص در قرار دادهای نفتی باید توجه بکنیم باین تعدیلی که در ماده ۹ در نظر گرفتیم باید ضمانت اجرا - های دقیق تنظیم بشود که البته در موقعی که تخلف شد چه خساراتی داده میشود تمام اینها تنظیم شود و نسبت به بزرگ از این موافقت نامه‌ها این قیود که هر تم نوشته شده بود در طبقه ماست که ضمانت اجرائی هارا بیشتر کنیم و بیشتر تعیین بکنیم تا بتوانیم حق ملت ایران را بهتر حفظ بکنیم

رئیس - آقای دکتر شاهکار - بلی
رئیس - آقای صدرزاده - موافقت؟
رئیس - پیشنهادی رسیده است بشرح زیر قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)
 پیشنهاد می‌نمایم که تبصره ذیل بماده ۱۵ اضافه گردد
 تبصره - عامل باید برای حسن انجام وظائف و عملیات خود تضمین نامه اعتبار از یکی از بانکهای درجه اول دنیا بمیزانی که در قرارداد تعیین می‌شود بسپارد
رئیس - آقای دکتر دادفر
دکتر دادفر -
 پیشنهاد فقط توضیح یک مطلب بود و آن این است که در اینجا که تضمین نامه اجرائی نوشته شده است معلوم بشود که منظور این است که شرکت ملی نفت در این قرارداد فقط از خود عامل یعنی شخص عامل تضمین میگیرد یعنی شخص عامل ضمانت میشود یا دیگری ضمانت می‌شود ؟ چون توجه بفرمائید این شخص ذکرش بی مورد است این یک مطلب حقوقی است و عبارت از این است که اگر چنانچه شخص عامل ضمانت بدهد خودش سرمایه اش را ضمانت معرفی بکنند بعقیده بنده اینرا ضامن نمی شود گفت چون ضامن در عرف قانون مدنی و حقوقی مالین است که کس دیگری از شخص ضمانت کند اگر چنانچه تضمین نامه را کس دیگر معرفی میکند آنوقت باید شرکت نفت تضمین کافی بگیرد برای اینکه مطمئن بشود قصد بنده این بود که تضمین کافی بگیرد تا مطمئن بوصولش بشود و پیشنهاد خود را پس میگیرم (احسن)

مشایخی - اجازه بفرمائید ؟ (نمایندگان - پس گرفتند پس گرفتند)
رئیس - پس گرفتند احتیاج بتوضیح ندارد .
مشایخی - این وظیفه مقام ریاست بود که تذکر دادند که پس گرفتند آقایان چرا جنجال میکنید ؟
رئیس - پیشنهادشان را پس گرفتند رای گرفته می‌شود بماده ۱۵ آقایانی که با ماده ۱۵ موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۶ مطرح است و قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۶ - قوانین و مقرراتی که جزئاً یا کلاً مغایر با مقررات این قانون می باشد در قسمتی که مغایرت دارد بلا اثر است
رئیس - آقای خلعتبری موافقت؟
خلعتبری - بلی
رئیس - بفرمائید
خلعتبری - عرض کنم این مطالبی که عرض میکنم من باب ضبط تاریخ است و مربوط بماده است میگویند قوانین و مقرراتی که مغایر با مقررات این قانون باشد بلا اثر است نظر آقایان چیست قانونی در دوره چهاردهم وضع شد که دولت و هیچ مقامی نمیتواند وارد بمذاکره در مورد نفت بشود روزی خواهد رسید که دولت و مجلس ایران مردم ایران بانهایت آزادی بتوانند مطابق میل خودشان هر قراردادی را که میخواهند امضاء کنند و هر حرفی را که میخواهند بزنند چه شد که باین مرحله رسیدیم ؟ بنده ناچار هستم عرض کنم در درجه اول این موقعیت مرهون مجلس چهاردهم شورای ملی ایران است بنده نمیدانم چند نفر از آقایان عضو آن مجلس بوده‌اند ولی آن مجلس دو قانون گذراند که باستثنای اعضای حزب توده تمام مجلس موافقت کردند یکی جلوگیری در بابت مذاکرات نفت پادولتها و شرکتها و خطر مجلس همیشه محکمتر است مجلس

هر شخصی که باشد دوم منع انتخابات مادام که قشون خارجی در ایران هست (صحیح است) اگر نمی‌گفتم من امروز حق تاریخ را ادا نمیکردم (احسن) و حق قدرشناسی آنهاست که امروز در دنیا نیستند اما امروز هستند که امروز در دنیا نیستند و امروز باید از آنها تجلیل کنیم بنابراین تمام اشخاصی که در دوره چهاردهم مجلس بوده‌اند مورد احترام ما هستند بعنوان تاریخ باید مورد قدر دانی قرار گیرند و آنهاست که امروز در حیات هستند باید مورد تجلیل و تحسین قرار بگیرند برای آنکه در زیر فشاری که دولت بزرگ دنیا در مقابل آن فشار تسلیم شدند و ممالک بکسی بعد از دیگری تسلیم آن فشار های سیاسی گردیدند نمایندگان مجلس چهاردهم ایران در مقابل قشون خارجی ایستادند و حق استقلال مملکت را با فداکاری خود حفظ کردند (صحیح است) و امروز نمره آن خدمتگزار است که ما با آزادی می توانیم عمل بکنیم مجلس یازدهم آقایان بنده میترسم اسم همه را نتوانم بگویم جناب آقای دولت آبادی جناب آقای اسکندری حضرت آقای سردار فاخر که بسیار مؤثر در این امر بودند و آقای تیمورتاش را می‌شناسم آقای ممد ترابی تشریف داشتند (یکی از نمایندگان - آقای موسوی) حالا آقایانی که هستند اسمشان را خودشان بگویند جناب آقای موسوی و خلیلیها بودند غرض بنده این است که مجلس یازدهم وقتی که آن لایحه شرکت مختلط یعنی آن امتیازی که میخواهند بگیرند در زمان کابینه قوام بمجلس آمد ، مجلس یازدهم هم با کمال شهامت آن را رد کرد و مرحوم قوام السلطنه بانهایت تدبیر یک عمل سیاسی ماهرانه ای انجام داد که در کتابهای خارجی نوشته‌اند عمل تدبیر و مهارت او بیش از کومگی بود که سازمان ملل در امر ایران کرد برای آنکه اینجا تشریف ندارند با اینکه ۲۱ سال بیشتر نداشت مقاومت شخص شاه و تجویز قشون و ایستادگی که در مقابل اجانب کرد یکی از عوامل بسیار مؤثر بود من از ایشان تجلیل میکنم و مقاومت ملت ایران در مقابل اجنبی و خارجی هم مؤثر بود پس می‌بینم هر وقت این عوامل باهم متفقاً کار بکنند حقوق ملت و مملکت محفوظ میماند و باز میخواهم بدولت تذکر بدهم من بسیار در دلم راضی هستم از اینکه آقای دکتر اقبال همیشه نسبت بمجلس احترام می‌گذازند و یکروز این جا گفت که اگر آقایان مطالبی دارید بگوئید شما حق نظارت دارید و ما تحت حکومت شما هستیم دیگر از این صریحتر چه بگوئیم ؟ دولتها هر قدر قوی باشند در مقابل خارجیه در مقابل حوادث صعبت گردن من کلمه استرداد کردم را

است که مقاومت میکنم بدلیل مجلس چهاردهم موقعی که دولت نمی‌توانست یک سر باز به هیچ کجای مملکت بفرستد و قشون اجنبی اینجا بود و کلای مجلس نشستند و این قانون را وضع کردند و جلوه دولت گذاشتند بنابراین مادام که حکومت ملی و حکومت پارلمانی و اصول قانون اساسی برقرار است و استقلال مملکت و حیثیت مملکت محفوظ است و خدای نکرده اگر با اصول و اساس حکومت پارلمانی لطمه‌ای وارد شود همه ضرر می‌بینند پارلمان حافظ مقام سلطنت است حافظ دولت است برای اینکه مجلس چهاردهم اساس سلطنت را تقویت کرد مجلس یازدهم همین کار را کرد ۱۷ همین کار را کرد این ها را باید آقایان محترم در نظر داشته باشند ، مرحوم ذکاء الملک فروغی سیاستمداریش این بود خدارحمشش کند ، موقعی که قشون اجنبی آمد ، اینجا آمد پشت این تریبون و گفت ما چکاره ایم بنده رئیس دولت هستم و اختیار دست نمایندگان است آن نمایندگان که تا پیش از شهریور ۲۰ ارزش نداشتند همچو که پای اجنبی بمیان آمد و مرحوم ذکاء الملک آمد گفت این آقایان صاحب اختیار هستند و ۱۲۰ نفر را هیچکاری نبیشت کرد و دنیا هم مراقب بود نمی‌دانم آقای مهندس فروغی اینجا هستند یا نه ایشان بحق این مقام را دارند این عمل مرحوم ذکاء الملک فروغی بود این است که قوانین و مقرراتی که سابق بر این وضع شده بود امروز اگر لغو میشود بناسبت فدا کاری است که بنده ذکر میکنم و مخصوصاً مجلس شورای ملی و بناسبت فدا کاری است که این اشخاصی که در دوره چهاردهم اسم بردم کردند و عرض میکنم که زنده باد حکومت پارلمانی و اصول قانون اساسی مملکت و اگر آن اساس متزلزل بشود همه چیز در مملکت متزلزل خواهد شد خدا شاهد است از روی نهایت صداقت این عرض را میکنم (احسن)

رئیس - آقای مخبر مخبر کمیسیون خاص نفت (مشایخی) - بشهادت آقایان نمایندگان محترم و بشهادت مقام ریاست سه دوره است که بنده در مجلس شورای ملی هستم از آن افرادی هستم که رعایت آیین نامه داخلی مجلس و نظامنامه را در تمام مدت کرده‌ام ، یک جلسه غیبت نداشته‌ام و در یک کمیسیون نبوده‌ام که عضو باشم و شرکت نکرده باشم حرف خارج از نزاکت نزده‌ام رعایت تمام اصول و مقررات را کرده‌ام بمقام محترم ریاست هم احترام می‌گذارم و روابط بین افراد و مقام ریاست هم در آیین نامه داخلی مجلس است بنابراین اولاً در آن موقع که جناب آقای دکتر دادفر صحبت کردند من کلمه استرداد کردم را

نشیدم تا بیا به تمام دوستان خود میخواهم عرض کنم که میدانم نهایت لطف و معیت را دارند و مورد مرحمتشان هستم ولی در مسائل سریو خوب است بکنند سریو تر باشیم اما در مسائلی که جناب آقای ارسلان خلعتبری فرمودند یکسیر تاریخی بود از فدا کاری هائی که اشخاص در موضوع فقط کرده بودند لازم است در حال حاضر یک مطلب را بنده بهم خودم به اطلاع نمایندگان محترم برسانم و آن این است که موقیعتی که امروز نصیب ملت ایران شده است مرهون توجهات اعلیحضرت هابون شاهنشاهی است همانطوریکه تذکر دادند بر اساس منشور سازمان ملل متحد مابک ملتی هستیم مسلط و مستقل و زمام امور مملکت در دست خودمان و حق داریم در تمام امور داخلی و امور اقتصادی خودمان بنجوی که مصلحت دولت ایران هست اقدام کنیم و امروز با این موقیعتی که پیدا کرده‌ایم در امر نفت میتوانیم گامهای بلندی برداریم بر اساس این لایحه و در آمد سرشاری برای مملکت تحصیل کنیم باید تصدیق کنیم که این پیروزیها از رهبری اعلیحضرت شاهنشاهی نصیب ملت ایران شده است و حالا این لایحه که آخرین ماده اش مورد بحث است و بتصویب میرسد امیدواریم با تحصیل این درآمدها برای آبادی و عمران این مملکت اقدام مؤثری بکنیم

رئیس - آقای عمیدی نوری موافقت؟
عمیدی نوری - بلی بفرمائید
عمیدی نوری نکته‌ای جناب آقای خلعتبری راجع به این ماده فرمودند بنده عقیده دارم که باید توضیح بیشتری داده شود و آن راجع به قانون مصوب مجلس چهاردهم بود که ممکن است تصور شود که این ماده با آن قانون مغایرت دارد و یا آن را لغو میکند بنده خواستم بعرض آقایان برسانم که این نکته کاملاً مورد توجه بود و بهیچوجه آن قانون نه تنها لغو نیست بلکه آن را تأیید میکند در آن قانون موضوع مذاکراتی که مجلس شورای ملی منع کرده بود برای دادن امتیاز برد (صحیح است) نه برای شرکت و این نشان می‌داد که مجلس شورای ملی ایران در هر یک از ادوار خودش علامتند به استخراج منابع نفتی خودش بوده است منتهی در صورتیکه در اختیار و در دست خودش باشد خودش آنرا اداره کند یا شرکت کند باین دلیل بود که در آن موقع دوسه قدرت خارجی در ایران بودند و آنها هم برسم امتیازات غلط سابق طالب امتیازات بودند مجلس شورای ملی اراده خودش را بکاربرد و منع کرد مذاکرات آنها را و چون مرحوم قوام السلطنه نیستند من کسی بودم که در خدمت ایشان در مسکو بودم این مذاکرات نفت در آنجا شروع شد ، شرکت کردیم جناب آقای هامری

دادستان کل دیوان کشور هم جزء کمیسیون بودند آنجا ما برای حل مشکلات ایران و شوروی مذاکره میکردیم یکی از همواراندهائی که شورویها فرستاده بودند موضوع نفت بود که مابعث کردیم و ابتدا بر خوردیم به منع مذاکرات نفت قانون را جلو گذاشتیم و خواندیم و دیدیم که ممنوع است دولت وزیر و هر کس مذاکره برای امتیاز بکنند باین جهت بود که مذاکره بر اساس مشارکت شد بعد هم که آن قرارداد آمد به مجلس و البته رد شد قرار بود که بر اساس مشارکت بشود منتهی ملت ایران مصلحت نمی‌دانست که چنین مشارکتی انجام بشود و این اراده صحیح خودش را بر کرسی نشانید و آن قرارداد را کابل یکن کرد بنابراین این میخواهم عرض کنم که در حال حاضر که این قانون تصویب میشود آن قانون بقوت خودش باقی است بهیچوجه دولت های ما حق ندارند مذاکره برای امتیاز خارجی بکنند اساس این لایحه هم مشارکت است بنا بر این آن قانون بقوت خودش باقی است مخصوصاً من این را در پشت تریبون در یک چنین موقعی گفتم که توجه داشته باشند که عمل گذشته مطابق با قانون بوده است حال هم طبق این قانون بهیچوجه مذاکره ای دولت‌ها مجاز نیستند این را خواستم عرض کنم

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده شانزدهم آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اغلب برخاستند) تصویب شد کلیات آخر لایحه مطرح است مغالطی نیست (نمایندگان - خیر) رأی گرفته میشود بتمام مواد آقایانی تصویب شد به مجلس سنا فرستاده میشود آقای نخست وزیر بفرمائید
نخست وزیر (دکتر اقبال) - بنده وظیفه خود میدانم که از طرف دولت از نمایندگان محترم که با یک حسن نیت و عقیدت کامل صد درصد این لایحه پیشنهادی دولت را مورد توجه قرار دادند و در کمیسیون مطالعه فرمودند و مورد تصویب قرار دادند تشکر کنم اگر چه قسمتی که عرض میکنم مربوط به بنده نیست و شاید از حدود وظائف بنده خارج است ولی بایستی که اظهار مسرت و خوشوقتی کنیم که ما دارای یک مجلسی هستیم که وقتی که این مجلس بهیچیک از کمیسیونهایش اختیاراتی داد در آن کمیسیون هر چه تصویب شد در مجلس با اتفاق آراء تصویب میشود (خلعتبری - اکثریت بود نه اتفاق) و این بی اندازه مهم است و نشان میدهد که مجلسی است که با اصول دموکراسی از هر حیث تطبیق میکند و عملی کند و این باعث خوشوقتی دولت است برای اینکه کارهای دولت را تسهیل میکند و زود میگردد و داخلی تشکر میکنم از نمایندگان محترم مجلس و باز هم

وظیفه خود میدانم که از ریاست محترم مجلس و از ریاست کمیسیون خاص و همچنین سایر اعضای کمیسیون تشکر بکنم
۸- تقدیم چهار فقره سؤال بوسیله آقای قنات آبادی
رئیس - آقای قنات آبادی
قنات آبادی - چهار فقره سؤال است که تقدیم می‌کنم
۹- معرفی آقای خطاطان بمعاونت وزارت گمرکات و انحصارات توسط آقای وزیر گمرکات و انحصارات
رئیس - بدهید بیابوند آقای وزیر گمرکات و انحصارات
وزیر گمرکات و انحصارات (سرتیپ ضرغام) - با کسب اجازه از مقام ریاست محترم و نمایندگان محترم وزارت خطاطان که از صاحبان تصنیف وزارت دارائی هستند و مدت خدمت خودشان را در قسمتهای مالی و اقتصادی صرف کرده‌اند بعنوان معاون پارلمانی وزارت گمرکات معرفی میکنم (مبارک است)
۱۰- طرح گزارش کمیسیون راه راجع بسازمان بنادر و کشتیرانی و خانه شور اول
رئیس - لایحه سازمان بنادر مطرح است شور اول لایحه است و گزارش آن قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)
 گزارش از کمیسیون راه بمجلس شورای ملی
 کمیسیون راه لایحه شماره ۱۱۰۵۸ دوات راجع بتأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی را با حضور آقای وزیر راه مورد رسیدگی قرار داده و با اصلاحاتی تصویب نمود اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد
 ماده ۱ - بمنظور تمرکز و هم آهنگ ساختن کلیه امور اداری و بهره برداری بنادر کشور و تکمیل و توسعه و ساختمان و نگهداری و تعمیر تأسیسات بندری و همچنین تنظیم و اجرای مقررات بندری و کشتیرانی ساحلی و نظارت در کشتیرانی ساحلی و نظارت در کشتیرانی بازرگانی کشور و وصول حقوق و عوارض بندری طبق صورتهای پیوست و مصرف آن برای عملیات مذکور سازمانی بنام (سازمان بنادر و کشتیرانی) طبق مقررات این قانون در وزارت راه تشکیل میشود . مقررات این قانون شامل کلیه بنادر و لنکرگاهها و کانالها و دریاچه ها و رودخانه‌های قابل کشتیرانی و آبهای ساحلی کشور خواهد بود .
 ماده ۲ - سازمان بنادر و کشتیرانی دارای شخصیت حقوقی خواهد بود و امور آن بر طبق اصول بازرگانی اداره و عمل خواهد شد

ماده ۳ - سازمان بنادر و کشتیرانی دارای دو هیئت و یک مدیر عامل بشرح زیر خواهد بود

الف - هیئت نظارت مرکب از سه نفر نمایندگان وزارت راه و وزارت دارایی و وزارت بازرگانی که از طرف وزرا مربوطه با تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال تعیین خواهند شد و تغییر آنها نیز به همین ترتیب انجام می شود و تجدید انتخاب آنها بلامانع است

ب - هیئت مدیره مرکب از سه نفر است که از طرف وزیر راه از بین اشخاصیکه در امور بندری و کشتیرانی دارای تحصیلات عالی بوده و در امور مزربور سابق تمتد و اطلاعات کافی داشته باشند تعیین می شوند و یک نفر از آنها بانقلاب وزیر راه و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال رئیس هیئت مدیره عامل سازمان خواهد بود و انتخاب مجدد او بلامانع است

ج - ذیحساب سازمان بنادر و کشتیرانی از طرف وزارت دارایی تعیین میشود

ماده ۴ - وظائف هیئت های مزربور بقراردار است

الف - وظائف هیئت مدیره عبارتست از اداره کلیه امور سازمان، تنظیم بودجه و ترانزنامه، تهیه آئین نامه ها، انعقاد قرار - دادها و بطور کلی اجرای وظائفیکه به موجب این قانون برعهده سازمان گذارده شده است

تبصره - هیئت مدیره میتواند تمام یا قسمتی از اختیارات خود را بمسئولیت خود بمديرعامل تفویض نماید

ب - وظائف هیئت نظارت عبارتست از نظارت در تطبیق کلیه عملیات هیئت مدیره و مدیرعامل با قوانین و آئین نامه ها و مقررات و همچنین ترانزنامه سالیانه سازمان را رسیدگی و نسبت به آن اظهار نظر خواهد کرد

ج - وظائف مدیرعامل علاوه بر اجرای تصمیمات هیئت مدیره اداره امور جاری سازمان و کلیه امور مربوط به استخدام و نصب و عزل و انتقال کارمندان و کارکنان میباشد

ماده ۵ - وظائف سازمان بنادر و کشتیرانی بطور کلی عبارتست از اداره امور بندری و کشتیرانی غیر نظامی که شامل قسمتهای ذیل میباشد

۱ - ساختمان و نگهداری تأسیسات و تجهیزات بندری و اصلاح و توسعه و تکمیل آنها

۲ - راهنمایی و هدایت کشتیها در آب های بندری و ساحلی کشور و تأمین عبور و مرور کشتیها بوسیله لارویی و نصب علائم و چراغهای دریائی و غیره

۳ - ثبت شناورهای تابع کشور و دادن تابعیت ایرانی بکشتیها و رسیدگی نسبت بامور آنها و نظارت در امور کشتیرانی

و کمک به آن

۴ - حفظ انتظام امور بندری و کشتی رانی توسط پلیس مخصوص بندری که سازمان بنادر و کشتیرانی آنرا تأسیس مینماید و پلیس مخصوص در امور انتظامی بندری و کشتیرانی سمت ضابطی دادگستری را خواهد داشت

۵ - وصول حقوق و عوارض بندری و کشتیرانی که بموجب قانون تصویب شده یا می شود

۶ - تأمین ارتباط لازم بین بنادر با یکدیگر و با کشتیها توسط تلگراف و تلفن بیسیم برای کارهای بندری و کشتیرانی

۷ - تخلیه و بارگیری کشتیها (از کشتی بروی اسکله و با وسائط آبی بندری و بالعکس)

۸ - اجرای مقررات بین المللی مربوط بامور بندری و کشتیرانی که بتصویب دولت شاهنشاهی رسیده باشد

۹ - تهیه آئین نامه های مربوط به مقررات ورود و خروج کشتیها و سرویس پستی دریائی و راهنمایی و اجرای قوانین بین المللی مقررات کمک بکشتیرانی و امثال آن از قبیل تهیه مقررات خدمات کسول و سوانج دریائی و هر گونه مقررات دیگری که لازم باشد

۱۰ - اظهار نظر نسبت بموافقت نامه ها و عهدنامه ها و مقاوله نامه های بین المللی مربوط بمقررات بندری و کشتیرانی

۱۱ - تعلیم و تربیت کارمندان بندری و دریائی و کشتیرانی و بازرگانی و اعزام محصلین و کار آموزان برای این منظور بخرارج

ماده ۶ - دارائی سازمان بنادر عبارت است از کلیه تأسیسات و ساختمانها و اثاثیه و وسائط نقلیه دریائی و زمینی و اموال منقول و غیر منقول که در حال حاضر متعلق باداره کل بنادر و کشتیرانی میباشد و بقیه متعلق باداره کل بنادر و کشتیرانی خواهد بود

ماده ۷ - درآمد و سرمایه نقدی سازمان بنادر عبارتست از

الف - هوایدی که بابت حقوق و عوارض قانونی که طبق صورت پیوست این قانون وصول می گردد و همچنین جرائم و غراماتیکه طبق آئین نامه تنظیمی پس از تصویب کمیسیون دارائی مجلسین باید وصول شود

ب - موجودی از اول سال ۱۳۳۰ هوارض و حقوق بندری در فوق که بحساب خزانه داری کل گذارده شده و کلیه اعتبارات یا درآمدی که در بودجه وزارتخانه یا ادارات دیگر برای امور بندری و کشتی رانی در بودجه سال ۱۳۳۷ سازمان بنادر و کشتیرانی بارعایت مقررات این قانون تنظیم و پس از تصویب بموقع اجراء گذارده خواهد شد

تبصره - درآمد و صولی و سرمایه نقدی سازمان در حساب مخصوص سازمان در بانک ملی ایران گذارده خواهد شد

ماده ۸ - بودجه سازمان همه ساله بوسیله هیئت مدیره تنظیم و پس از مطالعه و اظهار نظر هیئت نظارت و موافقت وزیر راه برای تصویب هیئت وزیران تسلیم خواهد گردید

تبصره ۱ - بودجه سال اول باید بطریقی که در بالا گفته شد در مدت یک ماه پس از تصویب این قانون تهیه و برای تصویب تسلیم گردد

تبصره ۲ - مازاد عایدات و اندوخته های سازمان بحساب ذخیره مخصوص ریخته خواهد شد و اعتباری که در بودجه جهت ساختمان و نگهداری و تعمیرات و تعویض تجهیزات تخصیص داده شده است از عایدات مربوطه یا ذخیره مخصوص تأمین خواهد گردید

ماده ۹ - سازمان بنادر موظف است در کلیه معاملات مقررات مربوط بمقتضای و مزایده را رعایت نماید و فقط در موارد فوری و ضروری هیئت مدیره سازمان می تواند بمديرعامل اجازه دهد برای خرید تجهیزات فنی و ایجاد تأسیسات بندری و انجام کارهای لازم تا مبلغ ۵۰۰۰۰۰ ریال بدون اجازه تشریفات مناقصه اقدام نماید مشروط بر آنکه میزان کل این قبیل معاملات در سال از مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال تجاوز ننماید

تبصره - کلیه کالاهای متعلق باداره کل بنادر و کشتیرانی که برای امر کشتی رانی و اسکله سازی و نگهداری تأسیسات بندری و همچنین انواع جرثقیلها و موتور کشتی و مصالح مربوط بتمعیرات کشتیها و لارویی و گونه و فائوسهای دریائی و نظائر آن که برای اداره کل بنادر و کشتیرانی از محل بودجه اداره نامبرده تهیه و واگذار شود از کلیه حقوق و عوارض گمرکی و غیر گمرکی حتی بازرسی و انبارداری - هاف میباشد

ماده ۱۰ - از تاریخ تصویب این قانون کارمندان اداره بنادر و کشتیرانی وزارت راه سازمان بنادر و کشتیرانی منتقل میشوند و سازمان بنادر و کشتیرانی مکلف

اراهای دریائی منظور در بودجه سال ۱۳۳۶ است در صورت نیاز بکارمند جدید احتیاجان خود را از بین کارمندان وزارت راه و سایر وزارتخانه ها با انتخاب نمایند و در صورت احتیاج باستخدام کارکنان فنی در حدود بودجه پرسنلی خود با اجازه کمیسیون استخدام مجلسین اقدام باستخدام خواهد نمود

اعطای مزایا و فوق العاده و مزایج مسافرت کلیه کارمندان اداری سازمان شرح آئین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان و پس از تصویب بموقع اجراء گذارده خواهد شد

تبصره - در آمد و صولی و سرمایه نقدی سازمان در حساب مخصوص سازمان در بانک ملی ایران گذارده خواهد شد

ماده ۸ - بودجه سازمان همه ساله بوسیله هیئت مدیره تنظیم و پس از مطالعه و اظهار نظر هیئت نظارت و موافقت وزیر راه برای تصویب هیئت وزیران تسلیم خواهد گردید

تبصره ۱ - بودجه سال اول باید بطریقی که در بالا گفته شد در مدت یک ماه پس از تصویب این قانون تهیه و برای تصویب تسلیم گردد

تبصره ۲ - مازاد عایدات و اندوخته های سازمان بحساب ذخیره مخصوص ریخته خواهد شد و اعتباری که در بودجه جهت ساختمان و نگهداری و تعمیرات و تعویض تجهیزات تخصیص داده شده است از عایدات مربوطه یا ذخیره مخصوص تأمین خواهد گردید

ماده ۹ - سازمان بنادر موظف است در کلیه معاملات مقررات مربوط بمقتضای و مزایده را رعایت نماید و فقط در موارد فوری و ضروری هیئت مدیره سازمان می تواند بمديرعامل اجازه دهد برای خرید تجهیزات فنی و ایجاد تأسیسات بندری و انجام کارهای لازم تا مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال بدون اجازه تشریفات مناقصه اقدام نماید مشروط بر آنکه میزان کل این قبیل معاملات در سال از مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال تجاوز ننماید

تبصره - کلیه کالاهای متعلق باداره کل بنادر و کشتیرانی که برای امر کشتی رانی و اسکله سازی و نگهداری تأسیسات بندری و همچنین انواع جرثقیلها و موتور کشتی و مصالح مربوط بتمعیرات کشتیها و لارویی و گونه و فائوسهای دریائی و نظائر آن که برای اداره کل بنادر و کشتیرانی از محل بودجه اداره نامبرده تهیه و واگذار شود از کلیه حقوق و عوارض گمرکی و غیر گمرکی حتی بازرسی و انبارداری - هاف میباشد

ماده ۱۰ - از تاریخ تصویب این قانون کارمندان اداره بنادر و کشتیرانی وزارت راه سازمان بنادر و کشتیرانی منتقل میشوند و سازمان بنادر و کشتیرانی مکلف

است در صورت نیاز بکارمند جدید احتیاجان خود را از بین کارمندان وزارت راه و سایر وزارتخانه ها با انتخاب نمایند و در صورت احتیاج باستخدام کارکنان فنی در حدود بودجه پرسنلی خود با اجازه کمیسیون استخدام مجلسین اقدام باستخدام خواهد نمود

اعطای مزایا و فوق العاده و مزایج مسافرت کلیه کارمندان اداری سازمان شرح آئین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان و پس از تصویب بموقع اجراء گذارده خواهد شد

تبصره - در آمد و صولی و سرمایه نقدی سازمان در حساب مخصوص سازمان در بانک ملی ایران گذارده خواهد شد

ماده ۸ - بودجه سازمان همه ساله بوسیله هیئت مدیره تنظیم و پس از مطالعه و اظهار نظر هیئت نظارت و موافقت وزیر راه برای تصویب هیئت وزیران تسلیم خواهد گردید

تبصره ۱ - بودجه سال اول باید بطریقی که در بالا گفته شد در مدت یک ماه پس از تصویب این قانون تهیه و برای تصویب تسلیم گردد

تبصره ۲ - مازاد عایدات و اندوخته های سازمان بحساب ذخیره مخصوص ریخته خواهد شد و اعتباری که در بودجه جهت ساختمان و نگهداری و تعمیرات و تعویض تجهیزات تخصیص داده شده است از عایدات مربوطه یا ذخیره مخصوص تأمین خواهد گردید

ماده ۹ - سازمان بنادر موظف است در کلیه معاملات مقررات مربوط بمقتضای و مزایده را رعایت نماید و فقط در موارد فوری و ضروری هیئت مدیره سازمان می تواند بمديرعامل اجازه دهد برای خرید تجهیزات فنی و ایجاد تأسیسات بندری و انجام کارهای لازم تا مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال بدون اجازه تشریفات مناقصه اقدام نماید مشروط بر آنکه میزان کل این قبیل معاملات در سال از مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال تجاوز ننماید

تبصره - کلیه کالاهای متعلق باداره کل بنادر و کشتیرانی که برای امر کشتی رانی و اسکله سازی و نگهداری تأسیسات بندری و همچنین انواع جرثقیلها و موتور کشتی و مصالح مربوط بتمعیرات کشتیها و لارویی و گونه و فائوسهای دریائی و نظائر آن که برای اداره کل بنادر و کشتیرانی از محل بودجه اداره نامبرده تهیه و واگذار شود از کلیه حقوق و عوارض گمرکی و غیر گمرکی حتی بازرسی و انبارداری - هاف میباشد

ماده ۱۰ - از تاریخ تصویب این قانون کارمندان اداره بنادر و کشتیرانی وزارت راه سازمان بنادر و کشتیرانی منتقل میشوند و سازمان بنادر و کشتیرانی مکلف

رسیدگی خود را منتها در مدت سه ماه تکمیل و ترانزنامه را جهت تصویب وزیر راه تسلیم کنند

ماده ۱۴ - سازمان یک منطقه تجاری خارجی یا منطقه آزاد بندری در هر بندری که مناسب باشد با موافقت وزارت بازرگانی و وزارت کمرکات و انحصارات طبق مقرراتی که از طرف سازمان تنظیم و پس از موافقت وزیر راه و هیئت وزیران و تصویب کمیسیونهای دارائی و بازرگانی مجلسین برسد تأسیس خواهد نمود

ماده ۱۵ - آئین نامه های مربوط به اجرای این قانون توسط هیئت مدیره سازمان تنظیم و پس از بررسی و اظهار نظر هیئت نظارت و موافقت وزیر راه و تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء گذارده خواهد شد

ماده ۱۶ - وزارتخانه های راه، دارائی، کمرکات و انحصارات، بازرگانی و کشاورزی مأمور اجراء این قانون میباشد

رئیس - گزارش کمیسیونهای استخدام و بازرگانی و دارائی قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

گزارش از کمیسیون امور استخدام بنجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام لایحه دولت راجع بشکل سازمان بنادر و کشتیرانی را در چند جلسه با حضور آقایان وزیر و معاون وزارت راه مورد رسیدگی قرار داده و خبر کمیسیون راه را تأیید و اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد

گزارش از کمیسیون بازرگانی بمجلس شورای ملی

کمیسیون بازرگانی لایحه شماره ۱۱۰۸۵ دولت راجع بتأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی را با حضور آقای وزیر راه مورد شور و رسیدگی قرار داده پس از توضیحات آقای و وزیر راه خبر کمیسیون راه را تصویب اینک گزارش آن را تقدیم میدارد

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی لایحه شماره ۱۱۰۸۵ دولت راجع بتأسیس سازمان بنادر و کشتی رانی را با حضور نمایندگان دولت مورد رسیدگی قرار داده و گزارش کمیسیون راه و تأیید و اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد

رئیس - کلیات لایحه مطرح است دربرک موافق و مخالف کسی اجازه صحبت نخواست و چون شور اول است رای هم ندارد

رای گرفته می شود برورد در مواد آقایانی که موافقت تمام فرمایند (اکثر

آبرخواستند) تصویب شد . در ماده او مخالفی نیست ؟ چون پیشنهادی هم نرسیده بنا بر این ماده دوم قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - سازمان بنادر و کشتیرانی دارای شخصیت حقوقی خواهد بود . امور آن بر طبق اصول بازرگانی اداره و عمل خواهد شد

رئیس - مخالفی نیست ؟ ماده سوم قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - سازمان بنادر و کشتیرانی دارای دو هیئت و یک مدیر عامل بشرح زیر خواهد بود :

الف - هیئت نظارت مرکب از سه نفر نمایندگان وزارت راه و وزارت دارائی و وزارت بازرگانی که از طرف وزرا مربوطه با تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال تعیین خواهند شد و تغییر آنها نیز به همین ترتیب انجام میشود و تجدید انتخاب آنها بلامانع است .

ب - هیئت مدیره مرکب از سه نفر است که از طرف وزیر راه از بین اشخاصیکه در امور بندری و کشتیرانی دارای تحصیلات عالی بوده و در امور مزربور سابق تمتد و اطلاعات کافی داشته باشند تعیین میشوند و یک نفر از آنها بانقلاب وزیر راه و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال رئیس هیئت مدیره عامل سازمان خواهد بود و انتخاب مجدد او بلامانع است

ج - ذیحساب سازمان بنادر و کشتی رانی از طرف وزارت دارائی تعیین میشود

رئیس - آقای ارباب

ارباب - حالا که بصورت قانونی میخواهید ادارات بنادر و کشتیرانی تشکیل بشود بنده از جناب آقای وزیر راه جداً استدعا میکنم که يك توجهی فرمایند که بندری هم وجود داشته باشد تا دارای يك اداره ای بشود . یعنی اداره بنادر مفهوم عملی داشته باشد بنده باز ناچارم مثال را بندرعباس قرار بدهم يك چند تکه آهن بنام بندر بوده است که این را آب برده الان از کشور آلمان کالابصه بندرعباس قبول نمیشود برای اینکه محل پیاده کردن نیست سالهاست و عده میدهند یروژه و برنامه های بسیار خوب و فریبنده روی کاغذها در این دستگاهها دیده میشود ولی آقایان کی باید عمل بشود من که پیر شدم بمهرمن وصالت نخواهد داد افلاز دولت ما میخواهد يك کاری بکنند که به عمر اولاد ما وصالت بدهد اداره بنادر تشکیل میشود بدون بندر بدون وسایل این را توجه فرمایند که يك مفهوم هم در این کشور پیدا بکنند موضوع دیگری که لازم دانستم

عرض بکنم در تشکیلات این سازمانها که بصورت بازرگانی است ما می بینیم تشکیلات جدیدی که می خواهد ایجاد بشود بنفع يك اشخاص معینی است بنده نمیخواهم اسم بیرم اشخاصی هستند در دستگاه دولت یا وابسته بدولت که در چندین شرکت عضویت دارند بازرگان هستند چند جا حقوق میکینند آقا این قانون را وسیله انتفاع این قبیل اشخاصی قرار ندهید هر کس صلاحیت دارد شرکت بدهد که جای دیگر اشتغالی برای خودشان درست نکرده باشند و از معلهای دیگر استفاده حقوقی نکنند مثل شرکت ماهسی خلیج و نظائر آن نشود که یک نفر از چند جا میبرد و آدمی هم هست که از یک کاری دارد گرسنگی میکشود جناب آقای وزیر معترم راه يك تعدادی را توجه فرمائید در اموری که تحت نظر جنابعالی است وجود پیدا بکنند بقیه عرایض را بعد عرض می کنم

رئیس - ماده چهارم قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - وظائف هیئت های مزربور بقراردار است :

الف - وظائف هیئت مدیره عبارتست از اداره کلیه امور سازمان، تنظیم بودجه و ترانزنامه، تهیه آئین نامه ها، انعقاد قرار - دادها و بطور کلی اجرای وظائفیکه به موجب این قانون برعهده سازمان گذارده شده است

تبصره - هیئت مدیره میتواند تمام یا قسمتی از اختیارات خود را بمسئولیت خود بمديرعامل تفویض نماید

ب - وظائف هیئت نظارت عبارتست از نظارت در تطبیق کلیه عملیات هیئت مدیره و مدیرعامل با قوانین و آئین نامه ها و مقررات و همچنین ترانزنامه سالیانه سازمان را رسیدگی و نسبت به آن اظهار نظر خواهد کرد

ج - وظائف مدیر عامل علاوه بر اجرای تصمیمات هیئت مدیره اداره امور جاری سازمان و کلیه امور مربوط به استخدام و نصب و عزل و انتقال کارمندان و کارکنان میباشد

رئیس - ماده هفتم قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - درآمد و سرمایه نقدی سازمان بنادر عبارتست از

الف - هوایدی که بابت حقوق و عوارض قانونی که طبق صورت پیوست این قانون وصول می گردد و همچنین جرائم و غراماتیکه طبق آئین نامه تنظیمی پس از تصویب کمیسیون دارائی مجلسین باید وصول شود

ب - موجودی از اول سال ۱۳۳۰ هوارض و حقوق بندری در فوق که بحساب خزانه داری کل گذارده شده و کلیه اعتبارات یا درآمدی که در بودجه وزارتخانه یا ادارات دیگر برای امور بندری و کشتی رانی در بودجه سال ۱۳۳۷ سازمان بنادر و کشتیرانی بارعایت مقررات این قانون تنظیم و پس از تصویب بموقع اجراء گذارده خواهد شد

تبصره - درآمد و صولی و سرمایه نقدی سازمان در حساب مخصوص سازمان در بانک ملی ایران گذارده خواهد شد

ماده ۸ - بودجه سازمان همه ساله بوسیله هیئت مدیره تنظیم و پس از مطالعه و اظهار نظر هیئت نظارت و موافقت وزیر راه برای تصویب هیئت وزیران تسلیم خواهد گردید

تبصره ۱ - بودجه سال اول باید بطریقی که در بالا گفته شد در مدت یک ماه پس از تصویب این قانون تهیه و برای تصویب تسلیم گردد

تبصره ۲ - مازاد عایدات و اندوخته های سازمان بحساب ذخیره مخصوص ریخته خواهد شد و اعتباری که در بودجه جهت ساختمان و نگهداری و تعمیرات و تعویض تجهیزات تخصیص داده شده است از عایدات مربوطه یا ذخیره مخصوص تأمین خواهد گردید

ماده ۹ - سازمان بنادر موظف است در کلیه معاملات مقررات مربوط بمقتضای و مزایده را رعایت نماید و فقط در موارد فوری و ضروری هیئت مدیره سازمان می تواند بمديرعامل اجازه دهد برای خرید تجهیزات فنی و ایجاد تأسیسات بندری و انجام کارهای لازم تا مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال بدون اجازه تشریفات مناقصه اقدام نماید مشروط بر آنکه میزان کل این قبیل معاملات در سال از مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال تجاوز ننماید

تبصره - کلیه کالاهای متعلق باداره کل بنادر و کشتیرانی که برای امر کشتی رانی و اسکله سازی و نگهداری تأسیسات بندری و همچنین انواع جرثقیلها و موتور کشتی و مصالح مربوط بتمعیرات کشتیها و لارویی و گونه و فائوسهای دریائی و نظائر آن که برای اداره کل بنادر و کشتیرانی از محل بودجه اداره نامبرده تهیه و واگذار شود از کلیه حقوق و عوارض گمرکی و غیر گمرکی حتی بازرسی و انبارداری - هاف میباشد

ماده ۱۰ - از تاریخ تصویب این قانون کارمندان اداره بنادر و کشتیرانی وزارت راه سازمان بنادر و کشتیرانی منتقل میشوند و سازمان بنادر و کشتیرانی مکلف

علائم و چراغهای دریائی و غیره

۳ - ثبت شناورهای تابع کشور و دادن تابعیت ایرانی بکشتیها و رسیدگی نسبت بامور آنها و نظارت در امور کشتیرانی و کمک بآن

۴ - حفظ انتظام امور بندری و کشتی رانی توسط پلیس مخصوص بندری که سازمان بنادر و کشتیرانی آنرا تأسیس مینماید و پلیس مخصوص در امور انتظامی بندری و کشتیرانی سمت ضابطی دادگستری را خواهد داشت

۵ - وصول حقوق و عوارض بندری و کشتیرانی که بموجب قانون تصویب شده یا میشود

۶ - تأمین ارتباط لازم بین بنادر با یکدیگر و با کشتیها توسط تلگراف و تلفن بیسیم برای کارهای بندری و کشتی رانی

۷ - تخلیه و بارگیری کشتیها (از کشتی بروی اسکله و با وسائط آبی بندری و بالعکس)

۸ - اجرای مقررات بین المللی مربوط بامور بندری و کشتیرانی که بتصویب دولت شاهنشاهی رسیده باشد

۹ - تهیه آئین نامه های مربوط بمقررات ورود و خروج کشتیها و سرویس پستی دریائی و راهنمایی و اجرای قوانین بین المللی و مقررات کمک بکشتیرانی و امثال آن از قبیل تهیه مقررات خدمات کسول و سوانج دریائی و هر گونه مقررات دیگری که لازم باشد

۱۰ - اظهار نظر نسبت بموافقت نامه ها و عهدنامه ها و مقاوله نامه های بین المللی مربوط بمقررات بندری و کشتیرانی

۱۱ - تعلیم و تربیت کارمندان بندری و دریائی و کشتیرانی و بازرگانی و اعزام محصلین و کار آموزان برای این منظور بخرارج

رئیس - ماده ششم قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - دارائی سازمان بنادر عبارتست از کلیه تأسیسات و ساختمانها و اثاثیه و وسائط نقلیه دریائی و زمینی و اموال منقول و غیر منقول که در حال حاضر متعلق باداره کل بنادر و کشتیرانی میباشد و بقیه متعلق باداره کل بنادر و کشتیرانی خواهد بود

رئیس - ماده هفتم قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - درآمد و سرمایه نقدی سازمان بنادر عبارتست از

الف - هوایدی که بابت حقوق و عوارض قانونی که طبق صورت پیوست این قانون وصول می گردد و همچنین جرائم و غراماتیکه طبق آئین نامه تنظیمی پس از تصویب کمیسیون دارائی مجلسین باید وصول شود

ب - موجودی از اول سال ۱۳۳۰ هوارض و حقوق بندری در فوق که بحساب خزانه داری کل گذارده شده و کلیه اعتبارات یا درآمدی که در بودجه وزارتخانه یا ادارات دیگر برای امور بندری و کشتی رانی در بودجه سال ۱۳۳۷ سازمان بنادر و کشتیرانی بارعایت مقررات این قانون تنظیم و پس از تصویب بموقع اجراء گذارده خواهد شد

تبصره - درآمد و صولی و سرمایه نقدی سازمان در حساب مخصوص سازمان در بانک ملی ایران گذارده خواهد شد

ماده ۸ - بودجه سازمان همه ساله بوسیله هیئت مدیره تنظیم و پس از مطالعه و اظهار نظر هیئت نظارت و موافقت وزیر راه برای تصویب هیئت وزیران تسلیم خواهد گردید

تبصره ۱ - بودجه سال اول باید بطریقی که در بالا گفته شد در مدت یک ماه پس از تصویب این قانون تهیه و برای تصویب تسلیم گردد

تبصره ۲ - مازاد عایدات و اندوخته های سازمان بحساب ذخیره مخصوص ریخته خواهد شد و اعتباری که در بودجه جهت ساختمان و نگهداری و تعمیرات و تعویض تجهیزات تخصیص داده شده است از عایدات مربوطه یا ذخیره مخصوص تأمین خواهد گردید

ماده ۹ - سازمان بنادر موظف است در کلیه معاملات مقررات مربوط بمقتضای و مزایده را رعایت نماید و فقط در موارد فوری و ضروری هیئت مدیره سازمان می تواند بمديرعامل اجازه دهد برای خرید تجهیزات فنی و ایجاد تأسیسات بندری و انجام کارهای لازم تا مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال بدون اجازه تشریفات مناقصه اقدام نماید مشروط بر آنکه میزان کل این قبیل معاملات در سال از مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال تجاوز ننماید

تبصره - کلیه کالاهای متعلق باداره کل بنادر و کشتیرانی که برای امر کشتی رانی و اسکله سازی و نگهداری تأسیسات بندری و همچنین انواع جرثقیلها و موتور کشتی و مصالح مربوط بتمعیرات کشتیها و لارویی و گونه و فائوسهای دریائی و نظائر آن که برای اداره کل بنادر و کشتیرانی از محل بودجه اداره نامبرده تهیه و واگذار شود از کلیه حقوق و عوارض گمرکی و غیر گمرکی حتی بازرسی و انبارداری - هاف میباشد

ماده ۱۰ - از تاریخ تصویب این قانون کارمندان اداره بنادر و کشتیرانی وزارت راه سازمان بنادر و کشتیرانی منتقل میشوند و سازمان بنادر و کشتیرانی مکلف

ب- موجودی از اول سال ۱۳۳۵
 هوارض و حقوق بندری در فوق که بحساب
 خزانه داری کل گذارده شده و کلیه اعتبارات
 یا درآمدی که در بودجه وزارتخانه یا
 ادارات دیگر برای امور بندری و کشتیرانی
 در بودجه سال ۱۳۳۶ منظور شده و
 مطالبات مربوط به آنها باستانی بکلیون
 ریال درآمد اداره کل بنادر بابت نواهای
 دریائی منظور در بودجه سال ۱۳۳۶ کل
 کشور .

ج- بودجه مصوب اداره کل بنادر و
 کشتیرانی که ضمن ردیف ۲۲ بودجه کل
 کشور منظور گردیده تا آخر اسفند سال
 ۱۳۳۶ با رعایت مقررات قانون محاسبات
 عمومی میتواند مورد مصرف قرار بگیرد
 و بودجه سال ۱۳۳۷ سازمان بنادر و کشتی
 رانی با رعایت مقررات این قانون تنظیم
 و پس از تصویب بموقع اجراء گذارده
 خواهد شد .

تبصره - درآمد وصولی و سرمایه
 نقدی سازمان در حساب مخصوص سازمان
 در بانک ملی ایران گذارده خواهد شد .
رئیس - ماده هشتم قرائت میشود
 (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - بودجه سازمان همه ساله
 بوسیله هیئت مدیره تنظیم و پس از مطالعه
 و اظهار نظر هیئت نظارت و موافقت وزیر
 راه برای تصویب هیئت وزیران تسلیم خواهد
 گردید .

تبصره ۱- بودجه سال اول باید بطریقی
 که در بالا گفته شد در مدت یک ماه پس
 از تصویب این قانون تهیه و برای تصویب
 تسلیم گردد .

تبصره ۲- مازاد عایدات و اندوخته
 های سازمان بحساب ذخیره مخصوص ریخته
 خواهد شد و اعتباریکه در بودجه جهت
 ساختمان و نگهداری و تعمیرات و تعویض
 تجهیزات تخصیص داده شده است از عایدات
 مربوطه یا ذخیره مخصوص تأمین خواهد
 گردید .

رئیس - ماده نهم قرائت میشود
 (شرح زیر خوانده شد)
 ماده ۹- سازمان بنادر موظف است
 در کلیه معاملات مقررات مربوط بمنافسه
 و مزایده را رعایت نماید و فقط در موارد
 فوری و ضروری هیئت مدیره سازمان میتواند
 ببدیر عامل اجازه دهد برای خرید تجهیزات
 فنی و ایجاد تأسیسات بندری و انجام کارهای
 لازم تا مبلغ ۵۰۰۰۰۰ ریال بدون انجام
 تشریفات مناقسه اقدام نماید مشروط بر آنکه
 میزان کل این قبیل معاملات در سال از مبلغ
 ۵۰۰۰۰۰۰ ریال تجاوز ننماید .

تبصره - کلیه کالا های متعلق با اداره
 کل بنادر و کشتیرانی که برای امر کشتی
 رانی و اسکله سازی و نگاهداری تأسیسات
 بندری و همچنین انواع جرثقیل ها و موتور
 کشتی و مصالح مربوط بتمیرات کشتیها

و لارویی و گوه و فایده های دریائی و نظائر
 آن که برای اداره کل بنادر و کشتیرانی
 از محل بودجه اداره نامبرده تهیه و واگذار
 شود از کلیه حقوق و عوارض گمرکی و غیر
 گمرکی حتی باربری و انبارداری معاف
 میباشد .

رئیس - ماده دهم قرائت میشود
 (شرح زیر خوانده شد)
 ماده ۱۰- از تاریخ تصویب این قانون
 کارمندان اداره بنادر و کشتیرانی وزارت
 راه سازمان بنادر و کشتیرانی منتقل میشوند
 و سازمان بنادر و کشتیرانی مکلف است
 در صورت نیاز بکارمندان جدید احتیاجات
 خود را از بین کارمندان وزارت راه و یا
 سایر وزارت خانه ها انتخاب نماید و در
 صورت احتیاج با استخدام کارکنان فنی در
 حدود بودجه پرسنلی خود با اجازه کمیسیون
 استخدام مجلسین اقدام با استخدام خواهد
 نمود .

اعطای مزایا و فوق العاده و مخارج
 مسافرت کلیه کارمندان اداری سازمان
 بشرح آئین نامه ای خواهد بود که توسط
 سازمان تهیه و پس از موافقت وزارت راه
 بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .
 تبصره - هزینه پرسنل اداری سازمان
 بنادر از میزان ۲۰ درصد کلیه درآمد سالیانه
 بنادر که در بودجه مصوبه سازمان منظور
 میشود باید تجاوز ننماید .

رئیس - ماده یازدهم قرائت میشود
 (شرح زیر قرائت شد)
 ماده ۱۱ - سازمان میتواند محوطه
 های مورد نیاز هر یک از بنادر تابعه خود را
 با در نظر گرفتن احتیاجات بندری تعیین و
 بطریق زیر تملک نماید :

الف - نسبت باراضی خالصه مورد
 احتیاج سازمان بنگاه خالصه است و موظف است
 اراضی مزبور را برای یکان در اختیار سازمان
 بگذارد .

ب - چنانچه اراضی خالصه مزبور
 دارای اعیانی باشد و یا آنکه برای توسعه
 تأسیسات بندری احتیاج به خرید ساختمان
 های مجاور یا اراضی جدید باشد سازمان
 بنادر باید قیمت عادلانه روز را با نظر
 کارشناس طبق مقررات و قوانین مربوطه
 بپردازد .

تبصره - سازمان جهت تأسیس و حفاظت
 بنادر و یا خطوط ارتباطی به آن (اعم از
 برق و تلفن و لوله کشی آب و نفت و غیره و
 همچنین سد و دیوار های جلوگیری از
 سیل و غیره) حق ارتفاقی در حدود قوانین
 و مقرراتی که در باره تأسیسات مشابه
 وضع شده باشد با بعداً وضع شود نخواهد
 داشت .

رئیس - ماده دوازدهم قرائت میشود
 (شرح زیر خوانده شد)
 ماده ۱۲ - ادارات بندر خرمشهر -
 بندر شاهپور - بندر بوشهر - بندر عباس -

بندر لنگه - بندر یهوی - بندر نوشهر - بندر
 شاه جزو سازمان بنادر و کشتیرانی خواهد
 بود .
 سازمان نسبت بسایر بنادر اقدام به
 مطالعات و نقشه برداری و تهیه طرح و
 ساختمانهای بندری نموده و تجهیزات لازم را
 بتدریج فراهم خواهد نمود و هر بندر از
 موقعی که دارای تأسیسات بندری کافی شود
 جزو سازمان مزبور خواهد بود .

رئیس - آقای ارباب
ارباب - بنده در اینجا بمورد دینم
 که یک موردی را خدمت جناب آقای وزیر
 محترم راه یادآوری کنم مشروط باینکه
 جداً یادداشت فرمایند و ترتیب اثر بدهند .
 بندرتیاً مکرراً تشریف برده و ملاحظه
 فرموده اند هر چند جزو این اسامی نیست
 ولی وقتی بندر عباس هست شاید با آن فاصله
 زیادی ندارد و شاید نزدیک باشد اینجا
 سوابق کشتیرانی داشته است و یک خوری
 دارد که پراز گل ولای شده است گاهی
 که آب بالا هست کشتیهای کوچک می آیند
 تا نزدیک گمرک خیلی از اوقات وقتی آب
 بالا بوده است کشتی آنجا آمده است بعد
 که آب پایین رفته ده روز بیست روز بکماه
 کشتی در آنجا توقیف شده و مانده است
 و موجب خسارت و زیان و بیبکاری مردم
 در آن بندر شده است بنده استدعا میکنم توجه
 فرمایند در ضمن این عملیاتی که میشود
 اینجا هم که خیلی اهمیت اقتصادی دارد
 زودتر توجه فرمایند که برای آمدن کشتی
 این موانع مرتفع گردد .

رئیس - ماده سیزدهم قرائت
 میشود .
 (شرح زیر خوانده شد)
 ماده ۱۳ - محاسبات سالیانه و
 ترانزنامه .
 الف - سال مالی سازمان از اول
 فروردین هر سال خورشیدی هجری آغاز
 و در آخر اسفند آن سال خاتمه مییابد .
 ب - حسابهای سازمان در آخر ساعات
 کار روز آخر اسفند بسته خواهد شد و
 ترانزنامه باستانی تا آخر خرداد ماه سال
 آینده توسط هیئت مدیره تنظیم گردیده
 و بهیئت نظارت تسلیم شود .

ج - هیئت نظارت باید بررسی و
 رسیدگی خود را منتهای مدت سه ماه
 تکمیل و ترانزنامه را جهت تصویب بوزیر
 راه تسلیم کند .
رئیس - آقای صدرزاده .

صدرزاده - این ماده ۱۳ ارتباط
 بماده ۸ پیدا میکند که بودجه سازمان
 همه ساله بوسیله هیئت مدیره تنظیم و پس
 از مطالعه و اظهار نظر هیئت نظارت و موافقت
 وزیر راه برای تصویب هیئت وزیران تسلیم
 خواهد شد از مدتی باینطرف در تشکیلات
 دولتی و بعد هم مطابق قوانینی که از
 مجلس گذشته است مابک سازمانهای مستقلی
 تشکیل میدهم که اینها بودجه و فعالیت و
 عملیات خودشان از اعلاض مالی به مجلس
 نمیباید و این کار صعبی نیست و باید تا حد
 امکان جلو گیری از این عمل کرد مثلا
 فرض بفرمایید بانک کشاورزی نظیر سایر
 عرض می کنم بانک رهنی و نظائر آنها
 گاهی در عملیات خودشان یک کارهایی
 میکنند و بعد که ما استحضار پیدا میکنیم
 مورد انتقاد واقع میشود و اگر آنها بمجلس
 میامد شاید مورد تصویب واقع نمیشد
 چنانچه یک وقت در اینجا عرض کردم مثلا
 بانک کشاورزی یک ساختمانی درست میکند
 در حدود یازده میلیون تمام میشود . با
 این مشکلات مالی که مملکت دچار است
 اگر این مطلب بمجلس عرضه میشد معال
 بود که مجلس موافقت نکند در ساختمان
 بانک کشاورزی در حدود ده دوازده
 میلیون دربک همچو موقعی خرج بشود همین
 موضوع هم در مورد این سازمان است که
 بودجه اش را اگر بمجلس نهد اینهم
 همینطور خواهد شد خودش یک سازمانی
 میشود . یک حالت استقلالی پیدا میکند
 آنجا مخارجی میکند که
 شاید هیچ وجه من الوجوه مجلس نتواند
 از مبلغ جزء بودجه آنها و از عملیاتی که
 آنها میکنند و مالی که ممکن است خرج
 بکند استحضار حاصل بکند و این با اصل
 وظیفه مجلس شورای ملی که نظارت
 در خرج و دخل مملکت است تناقض دارد
 بنده معتقد هستم بودجه ای که تنظیم میشود
 مثل سایر بودجه ها بمجلس بیاید و بمجلس در این
 باب اعمال نظر بکند . دفعه دیگر هم با عرض
 کردم که این هیچ منطقی نیست که وقتی
 شما میخواهید یک مبلغ کوچکی برای
 مستمری ورته یک کارمند متوفائی مثلا مبلغ
 دو بیست تومان تعیین کنید باید لایحه آن
 بچندین کمیسیون برود و در دو مجلس مورد
 تصویب و اظهار نظر واقع شود و بعد این
 مبلغ پرداخت شود آنوقت در مؤسسانی
 مشابه این میلیونها تومان پول خرج بشود
 چه بسا ممکن است که بیجا مصرف شده
 باشد یعنی بلا لزوم باشد همیشه هم که
 نمیتوان اطمینان داشت که درست در مصرف
 آن نظارت شده و مجلس شورای ملی که باصطلاح
 حافظ و ناظر دخل و خرج مملکت است
 از این کارها و مصارف خبر نداشته باشد
 (صحیح است) بنده معتقد هستم که این ماده
 ۱۳ و آن ماده ۸ در کمیسیون راه که برای
 شور دوم می رود اصلاح شود و بهر حال هر
 مبلغی که در این سازمان صرف میشود البته
 نظر وزیر محترم راه را در این باب میخواهد ولی
 تصویب نهائیش مثل سایر بودجه ها باید بمجلس
 شورای ملی و در اینجا ما نظارت خودمان را
 عمل کرده باشیم ما نمیتوانیم بودجه مملکت
 و دارائی مملکت را مثل گوشت قربانی هر
 قسمتش را بدست بکیم و یک کسی بدهد
 بهد بگوئیم که ما مجلس شورایی هستیم

و وظیفه مان نظارت در دخل و خرج
 مملکت است
رئیس - آقای مغیر (مهندس فروهر)
مهندس فروهر - بنده خواستم
 توضیحی راجع باین لایحه بدهم و راجع بطرز
 عملی که باین نسبت بکنیم نگاه ها بشود
 چون نمیشود یک بنگاه را بنگاه بنادر را توضیح
 خاصی برایش مقرر داشت این ماده هشتم که
 همکار محترم جناب آقای صدرزاده اشاره
 فرمودند نماینده وزارت دارائی هم آنجا است
 و در آن هیئت نظارت هست البته بنده خودم
 صدیق میکنم که بودن آن نظار از لحاظ
 انطباق با این قانون است اگر در خود قانون
 اجازه داده شود که خود بودجه بمجلس بیاید
 در یک چهار دیواری اجازه داده بشود که
 صورت بررسی تهیه بکنند آن نظارتی که مورد
 نظر است عمل شده است از طرف دیگر در
 جلسه ده روز قبل راجع بیکی از لویج دیگر
 جناب آقای صدرزاده همین نظر را فرمودند
 و مقام محترم ریاست مجلس ضمن موافقت با
 این نظر فرمودند که طرحی ممکن است
 آقایان نمایندگان محترم راجع تمام بنگاه
 ها تهیه فرمایند (صدرزاده - آن طرح بجای
 خودش هست عجلتاً این اولش) البته این طرح
 بجای خودش هر طور که راجع بسایر بنگاه
 ها بطور کلی تصمیم گرفته میشود شامل
 بنگاه بنادر هم باشد در هر صورت ماطوری
 میکنیم که بتصدیق همه آقایان و تذکری
 هم که جناب آقای ارباب فرمودند محترم عرض
 بنادر که در واقع بمنزله ریه و در پیچ تنفس
 مملکت با خارج است اصلاح بشود و
 بایستی در اینکار تسریع بشود و مطالعات
 زیادی هم در این باره شرکتهای خارجی
 نمایندگان محترم مجلس شورایی قرار
 گرفت بعد آقای مغیر کمیسیون راه تشریف
 آوردند مطالب جناب آقای صدرزاده را تأیید
 فرمودند ولی در ضمن اظهار فرمودند که
 هم مثل همه بنگاهها که از بودجه مملکت
 استفاده میکنند استفاده خواهد کرد و عمل
 می شود .

رئیس - آقای در رضائی - جناب آقای صدر
 زاده مطالب بسیار صحیح و اصولی در اینجا
 بیان فرمودند که خوشبختانه مورد تأیید
 نمایندگان محترم مجلس شورایی قرار
 گرفت بعد آقای مغیر کمیسیون راه تشریف
 آوردند مطالب جناب آقای صدرزاده را تأیید
 فرمودند ولی در ضمن اظهار فرمودند که
 هم مثل همه بنگاهها که از بودجه مملکت
 استفاده میکنند استفاده خواهد کرد و عمل
 می شود .

رئیس - آقای ارباب
ارباب - قبلا در جواب تذکر جناب
 آقای مغیر محترم خواستم عرض کنم که
 البته یک نقص بزرگی تا بحال وجود داشته
 که کشور شامشاهی دارای یک چنین
 تشکیلات لازم و مهمی نبوده است با این
 سرحدات و اهمیتی که بخصوص در خلیج هست
 میبایستی سالهای پیش یک چنین توجهی
 شده باشد اما راجع بتذکراتی که جناب آقای
 صدرزاده فرمودند و صحیح هم هست البته
 چنانچه همیشه شخصی مثل جناب آقای وزیر
 محترم راه فعلی در رأس امور باشد نگرانی
 ندارد ولی چون میدانم همیشه اشخاص در
 تغییر هستند و ممکن است عکس افکار ایشان
 یک کسی یک روزی زمام کار را در دست
 بگیرد که آن اطمینان حاصل نباشد بنابراین
 یک صورتی باید باشد که مسلماً مجلس

بتواند همیشه کنترل بکند اما یکی دو نکته
 بود که بنده با عنوان مطلب موافقت نمودم
 وقتی قرار شد بر طبق اصول بازار گانه عمل
 بشود من نمیدانم ذبحساب از وزارت دارائی
 چرا حتماً لازم باشد که با آنجا براند خاصه
 این ذبحسابها که بعضی از آنها فعل و انفعال
 میکنند و امور کشور را مختل میکنند اعمال
 نظر و نفوذ میکنند و تمام مقررات را مثل
 توپ در دست خودشان دارند و با آن بازی
 میکنند متأسفانه بازخواست هم در این
 مملکت نیست مگر یک وقت مورد پیدا بکنند
 مثلاً یک مقامی درست تعظیم نکرده است
 آنوقت میگردند پیدا میکنند که کجا
 مرتکب خلاف یا تخلف شده است بصورت
 عادی در امور بازخواستی نیست و یکی از
 امراض مزمن دستگاههای دولت همین وجود
 ذبحسابها است و این را در مرحله دوم بنده
 عقیده دارم توجهی فرمایند که وقتی بصورت
 اصول بازار گانه عمل میشود همان ترتیب
 خودش ذبحساب تعیین کند فرق نمیکند
 بسایر بنگاهها در قسمت آنها که آنقدر
 خزانه و دارائی دخالت ندارد چون اگر
 طبق اصول بازار گانه است صد درصد از
 همه جهت باید طبق اصول بازار گانه باشد
 و اگر دولتی است طبق مقررات دولت عمل
 بشود و بنده جداً اصلاح این قسمت را
 خواستارم

رئیس - آقای در رضائی مخالفید؟
دکتر رضائی - جناب آقای صدر
 زاده مطالب بسیار صحیح و اصولی در اینجا
 بیان فرمودند که خوشبختانه مورد تأیید
 نمایندگان محترم مجلس شورایی قرار
 گرفت بعد آقای مغیر کمیسیون راه تشریف
 آوردند مطالب جناب آقای صدرزاده را تأیید
 فرمودند ولی در ضمن اظهار فرمودند که
 هم مثل همه بنگاهها که از بودجه مملکت
 استفاده میکنند استفاده خواهد کرد و عمل
 می شود .

رئیس - آقای در رضائی مخالفید؟
دکتر رضائی - جناب آقای صدر
 زاده مطالب بسیار صحیح و اصولی در اینجا
 بیان فرمودند که خوشبختانه مورد تأیید
 نمایندگان محترم مجلس شورایی قرار
 گرفت بعد آقای مغیر کمیسیون راه تشریف
 آوردند مطالب جناب آقای صدرزاده را تأیید
 فرمودند ولی در ضمن اظهار فرمودند که
 هم مثل همه بنگاهها که از بودجه مملکت
 استفاده میکنند استفاده خواهد کرد و عمل
 می شود .

رئیس - چون پیشنهادی نیست ماده
 چهاردهم قرائت میشود
 (شرح زیر خوانده شد)
 ماده ۱۴ - سازمان یک منطقه تجارت
 خارجی یا منطقه آزاد بندری در هر بندری
 که متناسب باشد با موافقت وزارت بازرگانی
 و وزارت گمرکات و انحصارات طبق مقرراتی
 که از طرف سازمان تنظیم و پس از
 موافقت وزیر راه و هیئت وزیران و تصویب
 کمیسیونهای دارائی و بازرگانی مجلسین

بر مدت تأسیس خواهد نمود
رئیس - مخالفی نیست؟ ماده یازدهم
 قرائت میشود
 (شرح زیر خوانده شد)
 ماده ۱۵ - آئین نامه های مربوطه
 با اجرای این قانون توسط هیئت مدیره
 سازمان تنظیم و پس از بررسی و اظهار نظر
 هیئت نظارت و موافقت وزیر راه و تصویب
 هیئت وزیران بموقع اجراء گذارده خواهد شد
رئیس - آقای صدرزاده

صدرزاده - بنده مدتی بود میخواستم
 راجع بمشله آئین نامه در مجلس یک
 بحثی بکنم متداول اویجی که دولت بمجلس
 میدهند این است یک که مواد کلی مینویسد و به
 تصویب مجلس میرساند و بعد بعنوان آئین
 نامه یک مطالبی که تقریباً از حدود مواد
 مقنن خارج هست غالباً آنها را بعنوان
 آئین نامه تصویب میکند و بموقع اجراء
 میکند (یک نفر از نمایندگان - ارزش
 ندارد) ما وقتیکه با مردم در اجراء مواجه
 میشویم میگویند که فلان عمل و فلان رفتار
 نسبت بمایم میشود مایم میگوئیم بموجب قانونی
 که از مجلس گذرانیده ایم اینطور نبوده است
 بدولت که مراجعه میکنیم میگوید بموجب
 آئین نامه مصوبه این است که خودتان در
 قانون ما اجازه داده اند که تصویب کنیم البته
 در قانون اساسی یک ماده ای هست که اگر
 آئین نامه ها و نظامات برخلاف قانون باشد
 و از سرحد و مرز قانون تجاوز کرده
 باشد دادگستری آن را ترتیب اثر نمیدهد
 ولی همه آئین نامه ها بحد کستری نمیرسد
 که چنین صورتی پیدا کند اگر مابک نحوه
 عمومی داشتیم برای آئین نامه ها و یا یک
 قانون عادی وضع میکردیم که هر آئین
 نامه ها و یک قانون مادی وضع میکردیم که
 هر آئین نامه ای بخلاف قانون باشد خاص یا
 مقاماتی که متضرر از آن آئین نامه میشوند
 بمحاکم اعلام میکنند چنانچه این محکمه تشخیص
 بدهد که این آئین نامه مخالف با متن قانون است
 ملغی است آنوقت عیبی ندارد که ما این اختیار
 را بوزارتخانه ها بدهیم که بروند آئین نامه
 را تنظیم بکنند و اگر آئین نامه را برخلاف
 قانون تنظیم کردند خوب برای حل تضییع
 راهی هست اما چون هنوز باین صورت نیست
 بنابراین من معتقد هستم که حد اقل این
 آئین نامه هایی که تصویب میشود در
 کمیسیونهای مربوطه مجلسین بتصویب
 برسد برای اینکه از اعضای کمیسیون
 مربوطه اشخاصی هستند که در مجلس
 بوده اند از منظور و مراد مقنن مطلع هستند
 و میدانند که هر ماده از آئین نامه مخالف
 با قانون باشد و یا مخالف با مقصود و مواد
 آنها باشد از تصویب آن خودداری خواهند
 کرد و آنوقت آئین نامه ای خواهد بود که
 در سرحد قانون است و قابل اجراء خواهد
 بود (صحیح است) بنابراین بنده همیشه این
 آئین نامه هایی را که آقایان بعهده وزیر

و درآمد وصولی و سرمایه
 نقدی سازمان در حساب مخصوص سازمان
 در بانک ملی ایران گذارده خواهد شد .
رئیس - ماده هشتم قرائت میشود
 (شرح زیر خوانده شد)
 ماده ۸ - بودجه سازمان همه ساله
 بوسیله هیئت مدیره تنظیم و پس از مطالعه
 و اظهار نظر هیئت نظارت و موافقت وزیر
 راه برای تصویب هیئت وزیران تسلیم خواهد
 گردید .

تبصره ۱- بودجه سال اول باید بطریقی
 که در بالا گفته شد در مدت یک ماه پس
 از تصویب این قانون تهیه و برای تصویب
 تسلیم گردد .
 تبصره ۲- مازاد عایدات و اندوخته
 های سازمان بحساب ذخیره مخصوص ریخته
 خواهد شد و اعتباریکه در بودجه جهت
 ساختمان و نگهداری و تعمیرات و تعویض
 تجهیزات تخصیص داده شده است از عایدات
 مربوطه یا ذخیره مخصوص تأمین خواهد
 گردید .
رئیس - ماده نهم قرائت میشود
 (شرح زیر خوانده شد)
 ماده ۹- سازمان بنادر موظف است
 در کلیه معاملات مقررات مربوط بمنافسه
 و مزایده را رعایت نماید و فقط در موارد
 فوری و ضروری هیئت مدیره سازمان میتواند
 ببدیر عامل اجازه دهد برای خرید تجهیزات
 فنی و ایجاد تأسیسات بندری و انجام کارهای
 لازم تا مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال بدون انجام
 تشریفات مناقسه اقدام نماید مشروط بر آنکه
 میزان کل این قبیل معاملات در سال از مبلغ
 ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال تجاوز ننماید .
 تبصره - کلیه کالا های متعلق با اداره
 کل بنادر و کشتیرانی که برای امر کشتی
 رانی و اسکله سازی و نگاهداری تأسیسات
 بندری و همچنین انواع جرثقیل ها و موتور
 کشتی و مصالح مربوط بتمیرات کشتیها

و هیئت وزیران میگذارند پیشنهاد میکنم
 که باید آئین نامه لااقل به تصویب
 کمیسیون مجلسین برسد و البته کمیسیون
 های مجلسین هم باید متوجه باشند که آن
 آئین نامه از سرحد قانون بهیچ وجه تجاوز
 نکند و الا قابل اجراء نیست (صحیح است)
رئیس - پیشنهادی آقای ارباب داده
 اند که موضوع ندادن دولی قرائت می شود
 (شرح زیر خوانده شد)
 پیشنهاد میکنم در جاهی که سازمان بنادر
 تأسیس میشود ذبحسابها را خود این سازمان
 تعیین و اجباری ندارد از وزارت دارائی
 گرفته شود . مهندس ارباب

رئیس - این مخالف اصول نمیرد
 و وجه در خزانه داری است (صحیح است)
 ماده شانزدهم قرائت میشود (شرح
 زیر خوانده شد)
 ماده ۱۶ - وزارتخانه های راه دارائی -
 گمرکات و انحصارات - بازرگانی و
 کشاورزی مأمور اجرای این قانون میباشد
رئیس - مخالفی نیست؟ کلیات آخر
 مطرح است کسی نمی خواهد صحبت بکند؟
 بنا بر این بایشتهاداتی که دارد بکمیسیون
 برای شور دوم فرستاده میشود

**۱۱- طرح و تصویب فوریت
 واصل گزارش کمیسیون
 بازرگانی راجع با اجازه
 امضای یادداشت تضمین
 سرمایه های خصوصی دول
 متحده آمریکا شمالی**

رئیس - لایحه جلب سرمایه های خارجی
 مطرح است ۱۰ نفر از آقایان بلکه همه
 بیشتری تقاضا کرده اند با فوریت باشد
 ابتدا ماده واحده قرائت میشود (شرح
 زیر قرائت شد)
 ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود
 بمقتضای استفاده از سرمایه های خصوصی
 کشورهای متحده امریکای شمالی یادداشت
 ضمیمه را که مربوط به تضمین سرمایه های
 خصوصی از طرف دولت مزبور می باشد
 امضاء و مبادله نماید

رئیس - فوریت لایحه مطرح است
 تقاضای فوریت که از طرف آقایان رسیده
 قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)
 مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
 امضاء کنندگان زیر تقاضا داریم جلب
 سرمایه های خصوصی کشور های متحده
 امریکا بقید یک فوریت مطرح بشود
 مراد ارباب - آقایان - مرآت اسفندیاری - دکتر
 سید امامی - دکتر حسین بیربنی - ابتهاج -
 عمیدی نوری - سعید ابراهیمی - دکتر دیبا -
 بوربور - مرتضی حکمت - رستم امیر بختیار -
 محمودی - دکتر فریدون افشار و چند
 امضاء دیگر

رئیس - در فوریت اول مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی گرفته میشود بفوریت این لایحه آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد کلیات مطرح است آقای خلعتبری فرمایشی دارید؟

خلعتبری - عرضی ندارم

رئیس - رأی گرفته میشود بورود در ماده واحده آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد . در ماده واحده مخالفی نیست؟ رأی گرفته میشود بماده واحده آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(اکثر برخاستند) تصویب شد . چون این لایحه از مجلس سنارسیده و جریانش تکمیل است بدوات ابلاغ می شود . آقایان میدانند که حسن جریان مجلس مربوط بکارهایی است که در کمیسیونها باید انجام بشود یعنی گزارشات کمیسیونها برسد تا مطرح بشود و مجلس کاری داشته باشد متأسفانه کارها در کمیسیونها خیلی متراکم شده است و آنطوریکه باید کارها در کمیسیونها رسیدگی نمیشود لازم دانستم با اطلاع آقایان اعضاء و رؤسای کمیسیونها برسانم که سعی و مراقبت بیشتری بکنند که

کمیسیونها مرتب تشکیل بشود و کارهای مجلس بهمه تعویق نیفتد . آقای دکتر پیرنیا .

دکتر پیرنیا - ضمن تأیید بیان مقام ریاست در مورد اجرای تصمیمات اخیر اگر این تصمیمات در کمیسیونها رعایت بشود و مواد آئین نامه اجرا بشود می شود جریانات کار کمیسیونها را با کار مجلس شورای ملی تطبیق داد

۱۴ - تعیین موقع جلسه

بعد - ختم جلسه

رئیس - کمیسیون آئین نامه کار

مجلس شورای ملی را با کمیسیونها تطبیق داده البته بااستثنای کمیسیونهای برنامه که آن جریان خاصی دارد و مربوط بآئین نامه نمیشود چون باقی کمیسیونها گزارش تهیه می کنند و بمجلس میاید هیچ مانعی ندارد که همین مقررات در کمیسیونها هم اجرا بشود . جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده روز یکشنبه خواهد بود .

(مجلس ساعت یازده و سی دقیقه

ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی -

رضا حکمت